

AR MEŠKA TIKRAI MIEGA?

Pranas Naris

Visas pasaulis susidomėjęs sekė Jugoslavijos nenorą atitraukti savo karines pajėgas iš Kosovo. Pagaliau po kelių mėnesių intensyvaus Jugoslavijos bombardavimo iš lėktuvų bei raketomis, S. Milošević sutiko atitraukti serbų žudikus iš Kosovo. NATO daliniai – šiuo atveju britų kariai – atsargiai užiminėjo jiems pavestą saugoti Kosovo sritį. Tik kur buvę, kur nebuvę, 200 rusų karių, dalyvavusių kartu su NATO daliniais ir saugojusių Bosniją nuo tų pačių serbų, žaibiškai atsirado Kosove ir užėmė Prištinos oro uostą, svarbų ir kitiems NATO dalyviams. Tuo metu dar tik vyko pasitarimai tarp NATO ir Rusijos. Buvo aiškinamasi, kokius uždavinius ir kuriose zonosose rusų kariai turės atlikti, kas jiems vadovaus. Rusų atstovai buvo labai reiklūs ir priešinosi bet kokiam priklausomumui nuo NATO, reikalavo savo atskiros zonos. Ir štai: ko jie negavo iš NATO, patys pasiėmė. B. Jelcin iš džiaugsmo, kad pavyko toks, visiems netikėtas rusų žygis, jam vadovavusiam karininkui suteikė aukštesnį laipsnį. Žinoma, pats B. Jelcin niekada neprisipažino, kad jis būtų davęs tokį įsakymą Bosnijoje stovėjusiam daliniui. Kai kas (pavyzdžiui "Time" atstovas Maskvoje Paul Quinn-Judge, 1999 m. birž. 28) mano, kad po B. Jelcino apmaudžių klaidų ir grubių nutarimų, ilgai vyravusių Rusijos vidaus valdyme, jis dabar metėsi į užsienio politiką. Tas faktas, kad Rusijos kariškiai sugebėjo apeiti daugelį civilių valdininkų, priimančių nutarimus, rodo jog B. Jelcin susirado naujų patikėtinių – Rusijos armijos

generolų, kurie visada šaltokai priimdavo išorinį pasaulį ir jo siekius.

Rusijos kariniai patarėjai, dalyvavę JAV-Rusijos pasitarimuose dėl taikos palaikymo Kosove, įtarė Amerikos atstovą *Strobe Talbott*, kad šis bando tęsti laiką, tuo pačiu vilkindamas susitarimą, bet leisdamas NATO įvesti savo dalinius į Kosovą. Tuo tarpu, kai rašo "Time" atstovas, po telefoninio pasikalbėjimo su JAV prezidentu *Bill Clinton*, B. Jelcin jautėsi mulkinamas B. Clinton nuolaidžiavimų. Vėliau tą dieną Jelcin, matyt, suėjęs su savo patarėjais, kaip jis dažnai tai daro, paklausė, ar kas gali pateikti gerų patarimų, ką daryti. Generalinio štabo viršininkas gen. Anatolij Kvašnyn, pasitaręs su savo patarėjais bei su Rusijos atstovu NATO gen. lt. Viktoru Zavarzinu, pasiūlė drąsų žygį: staigų Bosnijoje esančių Rusijos dalinių prasiveržimą. Pasiūlytas planas, atrodo, B. Jelcinui patiko, nors jis to garsiai neišreiškė. Toks jo elgesys yra suprantamas ir įprastas, nes B. Jelcin sugeba nepalikti jokių savo kaltės įrodymų.

Nors tik keletas asmenų Maskvoje žinojo apie šį planą, atrodo, kad tai nebuvo slapstis Belgrade. Jugoslavai sutiko šią žinią išskėstomis rankomis ir, kaip rusai sako, visokeriopai padėjo permesti dalinį. Jugoslavai ypač stengėsi padėti karinei vilkstinei pervaziuoti Serbiją. Keliai link Kosovo buvo atverti. Jugoslavai pasistengė nukreipti bėglius bei atsitraukiančius kariuomenės dalinius į kitus kelius, užtikrindami Rusijos kariuomenės vilkstinei greitą pravažiavimą. Be to, kas tre-

čiame vilkstinės sunkvežimyje sėdėjo Jugoslavijos kariuomenės karininkas palydovas, kuris, radęs susigrūdimą kelyje ar netikėtai nuo vilkstinės atsiskyrus, turėjo vairuotojui nurodyti, kur toliau važiuoti.

Žygis į Prištiną labai pakėlė Rusijos kariuomenės vadų pasitikėjimą savimi ir (gal būt, tai – svarbiausia), atvėrė duris prieiti prie B. Jelcino. Rusijos karinė hierarchija ne labai mėgsta B. Jelciną, pravarđiuoja jį "pelmeni" (lietuviškai – "koldūnai"), gal dėl jo apkūnios išvaizdos ir iškraipytos tarsenos. Taip pat karininkai neabejoja, jei žygis į Prištiną būtų nepasisekęs, visa kaltė dėl tos nesėkmės būtų kritusi ant jų. Šiuo metu karingai nusiteikusi karinė vadovybė atstatė savo grėsmingai artimus ryšius su sergančiu ir savo nuomonę dažnai keičiančiu Prezidentu.

Tai dar vienas akibrokštas NATO, dar vienas subliuškęs Amerikos naivus pasitikėjimas "Uncle Joe". Geras perspėjimas Lietuvai, ar tikrai Meška miega.

Kitas įdomus Meškos "nemiegas" liepos pradžioje buvo aprašytas "New York Times – News Service". Apmaščiusi savo krašto gynybą, Rusija pastebėjo vis didėjančią jos priklausomybę nuo branduolinių ginklų. Todėl jos kariškiai nutarė surepeituoti tariamą Rusijos užpuolimą. Birželio mėnesį buvo praveisti milžiniški kariniai manevrai – didžiausios karinės pratybos nuo Sovietų Sąjungos žlugimo 1991 metais. Šiose pratybose dalyvavo per 50,000 tūkstančių karių, bombonešiai, tankai, karo laivai – nuo Barenco iki Juodosios jūros. Pratybų metu buvo

Garsaus Lietuvos knygnešio Jurgio Bielinio vaikaitis, taip pat Jurgis Bielinis prie paminklinio koplytstulpio, skirto okupantų nukankintam politikui V. Beržinskui.

L. Milčiaus nuotr.

nuolat pabrėžiamas didėjantis branduolinių ginklų vaidmuo Rusijos gynyimo strategijoje.

Pagal "NY Times NS" gautą pranešimą iš Rusijos Gynybos ministro Igorio Sergejevo, kariniuose manevruose buvo pasirinkta, kad Rusiją "užpuolė" branduolinių ginklų nenaudojantis vienas bevardis priešas iš Vakarų. Iš pradžių Rusija bandė "gintis", ribodamasi įprastiniais ginklais. Bet jos nebranduolinės karinės pajėgos, neturinčios pakankamai lėšų, nepajėgė sulaukyti "priešo" puolimo. Rusijai nieko kito neliko, kaip panaudoti pajėgas, apginkluotas iš gausaus branduolinio arsenalo. "Pratybos pateisino Rusijos kariškių priimtą doktriną dėl branduolinių ginklų panaudojimo, kai visos kitos priemonės yra išsekusios, – sakė I. Sergejev. – Mes šia teise pasinaudojome, kai visos mūsų galimybės buvo išsemtos. Mūsų gynyba pasirodė neveikli. Priešas stūmėsi gilyn į Rusiją. Tada ir buvo nutarta panaudoti branduolinius ginklus."

Šaltojo karo metu ir Sovietų Sąjunga, ir Jungtinės Valstijos prisigamino didžiulius išteklis branduolinių ginklų. Sovietų įprastiniais ginklais aprūpinta kariuomenė buvo milžiniška. Tais laikais NATO buvo ta pusė, kuri bijojo būti "užmėtyta kepurėmis" ir viešai grasino, jei bus užpulta nors ir įprastiniais ginklais, gynybai pa-

naudos branduolinius ginklus.

Po Sovietų Sąjungos sugriuvimo pasikeitė sąlygos. Vakarai mažiau remiasi branduoliniais ginklais. Kaip parodė kariniai veiksmai prieš Jugoslaviją, NATO kariauja, naudodamasi lazeriu valdomomis nebranduolinėmis bombomis bei raketomis.

Rusijos šių metų karinis biudžetas numatytas apie \$4 milijardus (amer. - billion), o JAV – \$260 mlrd.), todėl ir anksčiau buvusios "nenugalimosios" rusų ginkluotosios pajėgos, naudojančios nebranduolinius ginklus, sumenko. Rusijos kariuomenė nesugebėjo nugalėti Čėčėnijos sukilėlių. Rusijos generolai nebesitiki, kad jie galėtų vyrauti, keldami pavojingę grėsmę. "Turint nepastovią ekonomiką, branduolinė ginkluotė yra vienintelis Rusijos tūzas, padedantis vaizduoti pasaulio galybę." Tokiais žodžiais baigia savo pranešimą "NY Times News Service".

Atrodo, kad tuo pačiu metu – birželio mėnesį – vyko Rusijos manevrai ir Baltijos valstybių pašonėje. Lietuvos Vyriausybė neparodė per didelio susijaudinimo. O gal privalėjo jį parodyti? Rusijos Dūmoje yra ne vienas atstovas, žvanguinantis ginklais.

Būtų vis tik gera Lietuvai tapti NATO nare. Nežinia, kada ta Meška gali pabusti.

Vėliavnešiai Tragiškojo birželio minėjime – ekumeninėse Mišiose. Priekyje – brig. gen. V. Kukainis, už jo – Estų bendruomenės pirmininkas A. Traks ir kt. J. Jasaičio nuotr.

Girdėta iš Vilniaus

• **BŪTINGĖ.** Kai 1995-ųjų birželio 9-ąją Būtingėje buvo užkasta simbolinė kasetė su raštu ateinančioms kartoms, nedaug kas tikėjo, kad nedidelis kaimelis galėtų tapti Lietuvos strateginiu objektu. Praėjo ketveri metai ir ant Baltijos jūros kranto iškilo Būtingės terminalas - moderniausias "Mažeikių naftos" padalinys. Naftos eksporto-importo terminalas - visus metus neužšalantis uostas, turintis puikias galimybes eksportuoti naftą iš Rytų ir importuoti iš Vakarų. Į terminalą jau įdėta 218 mln. JAV dolerių. Dar reikia 48,5 mln. JAV dolerių, kad būtų baigta montuoti siurblinė, vamzdynai, vandens valymo, priešgaisrinė įranga. Tiesiai darbams prireiks dar kelių mėnesių. Terminalo pajėgumas - 8 mln. tonų per metus.

• **GUDIJA – NE TIK A. LUKAŠENKA.** Lietuvos Seime ketinama įkurti parlamentinę ryšių grupę su išvaikyta Gudijos (Baltarusijos) Aukščiausiąja Taryba, kuriai vadovauja Lietuvoje šiuo metu apsistojęs Baltarusijos opozicijos lyderis S. Šareckis. Grupės sumanytojai yra Seimo nariai S. Pečeliūnas, I. Uždavinys ir R. Kupčinskas, kurie taip pat yra aktyvūs Seimo parlamentinės ryšių su Čekėnijos respublika Ičkerija grupės nariai. S. Pečeliūnas teigė, kad į grupę panorą įstoti dar aštuoni įvairių partijų ir frakcijų atstovai. I. Uždavinys nemano, kad grupės įkūrimas pakenks Lietuvos ir oficialiosios Baltarusijos santykiams: "Aš A. Lukašenkos netapa tina su Baltarusija. Nereikia derintis prie stabų ir jų bijoti. Kas būtų buvę Lietuvoje, jeigu mes būtume taip elgęsi 1990 metais?"

• **DIDELI RŪPESČIAI.** Šalies finansinė ir ekonominė padėtis – prasta, sako "Lietuvos aidas". Manoma, kad vidutinė metinė infliacija šiemet sudarys 2 proc. Biudžeto pajamos gali būti net 1,5-2 mlrd. Lt mažesnės nei planuota. Nuo metų pradžios į biudžetą nesurinkti 600 mln. Lietuvos eksportas sumažėjo net 24 proc.

• **GYVENTOJŲ SKAIČIUS.** Naujausiais Statistikos departamento duomenimis, birželio pradžioje Lietuvoje gyveno 3 milijonai 698,6 tūkst. žmonių. Tai 2 tūkstančiais 185 žmonėmis mažiau negu metų pradžioje. Sausio-gegužės mėnesiais tik Alytaus, Klaipėdos mieste ir rajone, Marijampolės, Panevėžio, Visagino miestuose, Mažeikių, Plungės rajonuose daugiau žmonių gimė nei mirė.

• **BEDARBYSTĖ.** Palyginti su praėjusiais metais, bedarbių užregistruojama penktadaliu daugiau, o naujų darbo vietų - penktadaliu mažiau. Pavyzdžiui, sausio - balandžio mėnesiais užsiregistravo 86,5 tūkstančio bedarbių, nors buvo tikėtasi 74,6 tūkstančio. Tuo tarpu naujų darbo vietų per šį laikotarpį užregistruota 21 tūkst., kai buvo laukta 27,6 tūkst.

• **SIGNATARAS ATSIKAKO PILIETYBĖS.** "Lietuvos ryte" R. Grumadaitė rašo, jog Kovo 11-osios Akto signataras R. Astrauskas kreipėsi į Prezidentą V. Adamkų, pranešdamas, kad atsisako Lietuvos pilietybės. Prašymą jis rašė iš Kybartų pataisos darbų kolonijos-gyvenvietės, kur įkalintas 90 parų laisvės atėmimo, nes negalėjo sumokėti 20 tūkst. litų baudos, teismo priteistos už dešimties teisėjų įžeidimą. Signataras teigia, kad "valstybės pareigūnai klastoja dokumentus, tyčiojasi iš Lietuvos žmonių, prievartauja juos, ardo šeimas, o Dešimties Dievo įsakymų laikymasis Lietuvos Respublikos pareigūnams - psichikos ligos požymis". R. Astrausko nuomone, valstybės postus užima nesąžiningi, bestuburiai žmonės, besirūpinantys tik savimi, o ne valstybe.

• **PARODA.** Žinomo išeivijos fotomenininko Algimanto Kezio ankstesnių ir naujausių nuotraukų paroda atidaryta Vilniaus paveikslų galerijoje. Joje yra 35 senesni nespaltuoti darbai, o viena galerijos salė skiriama naujausioms kompiuteriu sukurtoms spalvotoms nuotraukoms. Aktyvus JAV lietuvių visuomenės veikėjas, lietuviškos spaudos ir televizijos bendradarbis, filmų kūrėjas ir fotomenininkas Čikagoje turi savo Galeriją, išleidęs dvylika autorinių albumų, dalyvavęs daugelyje parodų JAV ir Europoje. Lietuvos dailės muziejus saugo vertingą Lietuvai padovanotą A. Kezio nuotraukų rinkinį.

• **ŽYGIS.** Vidmantas Urbonas per 8 dienas Nemunu nuplaukė 460 kilometrų. Garsusis sportininkas iš Panevėžio, pasiryžęs perplaukti Nemuną nuo Baltarusijos iki Kuršių marių, pasiekė Rusnę. Baigėsi Lietuvos istorijoje dar negirdėtas ištvėrmės išbandymas

• **"LIETUVOS AIDO" ATEITIS.** Tėvynės Sąjungos valdyba, vadovaujama premjero R. Pakso, ėmėsi iniciatyvos sutvarkyti kelerius metus savieigai paliktą UAB "Lietuvos aidas" akcijų valdymą. Valdybos sprendimu šis darbas patikėtas Seimo nariui A. Ažubaliui. Susipažinę su leidinio finansine padėtimi ir susitikę su pagrindiniais akcininkais, valdybos nariai padarė išvadą, kad "Lietuvos aidas" turi galimybę tapti vidutinio dydžio dešinėsios pakraipos laikraščiu. A. Ažubalis mano, jog dabartinėje žiniasklaidos rinkoje nuosaikus, rimtas laikraštis gali eiti ir didinti tiražą. (Pagal Eltos pranešimus)

Tarptautinių įvykių apžvalga

Algirdas Pužauskas

Pasaulio Banko pareigūnai jau aplankė karo veiksmų nutertą Jugoslavijos Kosovo provinciją ir paskelbė, kad bombardavimo padaryti nuostoliai bus žymiai mažesni, negu buvo manyta. Turtingųjų pasaulio valstybių finansų ministrai, suvažiavę į Belgijos sostinę, iš Pasaulio banko prezidento James Wolfensohn išgirdo, kad demokratinės pasaulio pramonės šalys galės nesunkiai atstatyti Kosovo gyvenvietes ir atsiliepti į kitų atsilikusių pasaulio valstybių, ypač iš Afrikos ir Azijos prašymus.

Prezidentui pritarė kitas aukštas šio banko valdininkas – Rory O'Sullivan, važinėjęs po Kosovą. Jis pranešė, kad karo veiksmai daugiau nuostolių padarė rytinėje Kosovo dalyje. Daug kur elektros jėgainės veikia, keliai mažai kur perkirsti, lengvai pataisomi, telefono stotys veikia, vandentiekiai dirba. Daug kur jis matęs ūkininkus, dirbančius žemę. Ministrų konferencijoje buvo pritarę amerikiečių siūlymui padengti Kosovo atstatymo išlaidas daugiausia Europos pinigais, nes Amerika daugiau išleido kovos lėktuvų skrydžiams, bomboms ir raketoms, kurios priverė Jugoslavijos prezidentą atitraukti iš Kosovo Serbijos karo pajėgas.

Spėliojama, kad Kosovo atstatymui reikės išleisti nuo trijų iki penkių milijardų dolerių per ateinančius penkerius metus. Vokietijos finansų ministras Hans Eichel išreiškė susirūpinimą, kad šios naujos Europos valstybių išlaidos nepakenktų naujam piniginiui vienetui – eurui.

Jugoslavijos atstatymo rūpesčiai palietė ir Jungtines Tautas. Čia veikia Visuotinės Plėtros programų agentūra

PASAULYJE DAR DAUG SKURDO

(United Nations Development Programme – UNDP). Jos naujasis administratorius Mark Malloch Brown spaudai pareiškė, kad Pasaulio Bankas veikia, turėdamas 28 milijardų dolerių metinį biudžetą, o Plėtros programa tegavo vos du milijardus. Tačiau ir tie pinigai ne visada tinkamai panaudojami. Pasaulio bankas jau paskyrė Kosovo atstatymui 60 milijonų dolerių, nors ši sritis dar neturi vyriausybės ir jokio biudžeto. Tie pinigai skirti 18 mėnesių – mokėti atlyginimus ligoninių darbuotojams, ugniagesiams, mokytojams, šiukšlių surinkėjams, savivaldybių tarnautojams.

Įtampa Afrikoje ir Azijoje, neramumai Irane, karo veiksmai Kongo ir Angoloje bei kitos priežastys apsunkina atsilikusių pasaulio šalių žengimą pirmyn. Turtingos pasaulio valstybės darosi vis turtingesnės, o skurdžiosios šalys vis labiau skursta. Statistikos mėgėjams užtenka pažvelgti į katalikų Bažnyčios statistikos biuro sudarytą lentelę, kurioje bandoma pažvelgti į pasaulį, jei jis būtų sumažintas, proporcingai pagal savo gyventojų skaičių, į vieną nedidelį, vos 100 gyventojų teturintį kaimą. Iš to 100 gyventojų būtų 51 moteris ir 49 vyrai. Pagal kilmę 57 žmonės būtų azijiečiai, 21 – europietis, 8 – afrikiečiai, 14 būtų kilę iš Šiaurės ir Pietų Amerikos. Tik 30 to kaimo gyventojų būtų baltieji, 70 žmonių būtų beraščiai, tik vienas būtų baigęs universitetą. Pusė kaimo žmonių kasdien būtų nepakankamai pavalgę. Net 80 žmonių gyventų lūšnose be jokių patogumų, be vandens, be tualetų. Tuos patogumus turėtų tik šeši kaimo gyventojai, kurie valdytų pusę to kaimo turto.

Amerikos gyventojų surašymo biuras (U.S. Census Bureau) liepos 17 d. paskelbė spėjimą, kad pasaulyje žmonių skaičius jau pasiekė 6 milijardus. Tai patvirtino ir Tarptautinis demografinis institutas. Šios įstaigos pabrėžia, kad žmonijos augimas

greitėja. Niekas nežino, kiek metų užtruks, kol pasaulio žmonių skaičius pasiekė vieną milijardą. Tai įvyko 1804 metais. Po 50 metų pasaulyje jau gyveno trys milijardai žmonių. Nuo 1960 metų žmonių skaičius padvigubėjo. Tokiu greičiu tam skaičiui augant, už 26 metų pasaulyje gyvens 8 milijardai žmonių, o iki 2050 metų jų skaičius pakils iki 9.3 milijardo.

Gyventojų skaičius ypač auga atsilikusiose šalyse. Jungtinių Tautų vaikų fondo žiniomis, net aštuoniasdešimt septynios valstybės nepagamina pakankamai maisto savo žmonėms išmaitinti ir neturi lėšų maisto produktams importuoti. Tos šalys neturi pakankamai lėšų mokykloms statyti. UNICEF žiniomis, besivystančios šalys dėl maisto stokos praranda po vieną vaiką iš dešimties, dar nesulaukusį penkerių metų amžiaus. Iš viso pasaulyje nuo bado kasmet miršta po 6 milijonus kūdikių. JT Plėtros programos darbuotojai sako, kad būtų įmanoma aprūpinti atsilikusių šalių vaikus maistu ir sveikatos priežiūra, jei turtingosios šalys paaukotų kasmet dar po 13 milijardų dolerių. Tie patys šalys pareigūnai prideda pastabą, kad europiečiai ir amerikiečiai kasmet šunų ir kačių maistui pirkti išleidžia po 17 milijardų dolerių.

Besivystančių tautų žmonėms taikoma skurdo riba yra vienas JAV doleris per dieną vienam gyventojui. Daug tų dolerių surenkama ir išdalinama, tačiau pasaulyje yra labai daug šalių, kurios neįstengia suteikti savo jaunajai kartai švietimo, sveikatos apsaugos paslaugų, aprūpinti juos maistu ir pastoge. Šiuo metu šimtai milijonų žmonių badauja, vartoja sveikatai kenksmingą užterštą vandenį, neturi mokyklų, ligoninių. Trūksta gydytojų. Žmonijai augant, didės ir tos problemos, nes skurstančių yra ne tik Azijos, Afrikos ar Pietų Amerikos šalyse, bet pačioje Europos Sąjungoje bei Jungtinėse Amerikos Valstijose.

Keliais sakiniiais

• Liepos 23 mirė Maroko karalius Hassan II. Jam buvo 70 metų. Valdovo vietą užėmė jo sūnus Mohamed VI. Naujam karaliui – 35 metai.

Velionis Hassan II pasižymėjo nuosaikia taikos politika Izraelio atžvilgiu, jis globojo Maroke gyvenančius žy-

dus. Jo karstą lydėjo 30 valstybių vadovai. Tarp garbingų svečių buvo ir Izraelio delegacija, sudaryta iš aukštųjų pareigūnų. Laidotuvėse dalyvavo JAV prezidentas B. Clinton, buvęs prezidentas G. Bush, Ispanijos karalius Juan Carlos, Britanijos prin-

cas Charles.

• Estijos teismas nuteisė buvusį rusų saugumo agentą, 79 metų KGB karininką Michailą Neverovskį 4 metams laisvės atėmimo už estų šeimų trėmimą į Sibirą.

(Nukelta į 3 p.)

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. • Published Weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. – Subscription per year-\$35.00, first class-\$58 • Single copy-70 cents. Air mail overseas-\$110.00.

Prenumerata metams – \$35.00, pusei metų – \$20.00, pirma klase – \$58• Oro paštu į užsienį metams – \$110.00• Atskiuro numerio kaina – 70 centų • Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. • Nespausdinti straipsniai grąžinami, tik autoriams prašant – Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašyti rašiniai nespausdinami.

Redakcijos skiltis

Kas naujo?

Taip dažniausia teiraujamės, susitikę pažįstamą, su kuriuo kiek ilgiau nesimatėme. Taip ir "Dirva", nors tik dvi, labai greitai prabėgusias savaites nesilankiusi pas skaitytojus, jau vėl ruošiasi atsakyti į tokių jų klausimą, papasakoti, kas per tą laiką vyko pasaulyje, Lietuvoje, išsivijos telkiniuose.

Vakarų ekonominei sistemai priklausančios valstybės, tarp kurių yra ir ne kažką didesnių už Lietuvą, su nemažu nerimu tarėsi, ką daryti, kad iš Balkanų žemės nebekiltų labai pavojingi gaisrai, grasinantys ne tik persimesti į kaimynines šalis, bet ir sukelti naują viso pasaulio katastrofą. Finansininkai skaičiavo, kiek pinigų reikės, norint atkurti Kosovo krašto ūkį. Kai kas iš jų netgi džiaugėsi, kad karo veiksmų nuostoliai pasirodė esą mažesni, negu pradžioje manyta. Tartasi, kad daugiausia pinigų atstatymui skirs Vakarų Europos valstybės. O kodėl ne agresorius, ne tie, kurie pradėjo beprasmiškas, šurprias žudynes?

Kai kas sako, kad anie pinigų neturi. Kažin, ar tai tiesa, juk kariaunai išlaikyti ir žudynėms vykdyti jų užteko. O jei viskas jau išleista, tai ar neprivalėtų S. Miloševićiaus sėbrai, pakeitę kariškas uniformas ir puošnius valdininkų kostiumus į dryžuotus arba pilkus kalinių rūbus, gerokai paplušėti, atstatydami sugriautas savo aukų sodybas, taisydami kelius, o po darbo dienos, taip sakant, laisvalaikiu – padėdami sutvarkyti nužudytųjų kapelius ir apmąstydami, kaip pateko į S. Miloševićiaus, pakarto tarptautinio tribunolo sprendimu, kompaniją.

Galima vėl atstatyti kelius ir tiltus, namus ir gamyklas, pasamdyti mokytojus ir gydytojus, raštininkus ir valytojus. Bet neilgai viešpataus ramybė, jei nebus išnagrinėtos ir pašalintos visos tokių nusikaltimų priežastys. Pasaulio galybių atstovai to-

kie darbo, kaip beįmanydami, kratosi. Sako, kad šis uždavinys – per daug sudėtingas. O juk derėtų vieną kartą suvokti, kad jei iš kurio nors krašto ima bėgti žmonės, jei ten ima lieti kraujo upeliai, tai tokie įvykiai jokia būdu nėra tik to krašto "vidaus" reikalas. Diktatūra dažniausia įsiviešpatauja ten, kur nepuosenelėjama tautų kultūra, kur sutrinka dorovinių vertybių sistema, kur niekinamas tikėjimas į Gėrį, kuriamą ir mūsų rankomis. Tarptautinius susidūrimus neretai sąlygoja fanatizmas, nemokšiškumas, nesugebėjimas kitus išklausti, o kartais ir atleisti nusikaltusiam, bandymai pasinaudoti "stipresniojo" arba "didesniojo" pranašumu.

Pasaulio politikai vis dar užsiėmę pasekmių, o ne priežasčių šalinimu. Tokia logika vadovaujantis, šiomis dienomis vėl skiriami nauji milijardai dolerių iki pašaknų supuvusiai Rusijos imperijai. Kada bus prisiminta, kad geriau alkanam duoti ne iškeptą žuvį, o meškerę? Neseniai viena Lietuvos delegacija grįžo iš trumpos dalykinės kelionės į Švediją per Lenkiją ir Rusijos okupuoto Karaliaučiaus krašto kampą. Iki to momento ne vienas grupės narys leptelėdavo, kad "prie rusų buvę geriau". Karaliaučiaus krašte autobuso vairuotojas bandė gauti kuro, o keleiviai ieškojo "poilsio kambariukų" ir staliukų su kava ir kėstomis bandelėmis. Tačiau išlipę apstulbo: aplink slankiojo purvini, alkani, pikti "kaliningradiečiai", tarp kurių matėsi nemaža apskurusių kareivių.

– Benzino nėra, tualetų nėra! Varyk iš čia! – atrėžė vienas užklaustasis. Gal būtų dar ir apmušęs, bet to autobuso keleiviai atrodė labai neagresyviai. Tai buvo invalidų draugijos nariai, kai kurie iš jų – nelengvai pakylantys nuo vežimėlių.

Visiems paskubomis sulipus, kurį laiką autobuse

(Nukelta į 4 p.)

Juozas Žygas

Visos iki šiol buvusios atkurtos Lietuvos vyriausybės savo tautą t.y. rinkėjus, mažais vaikais arba neišmanėliais laikė. Jų kalbos ir pažadai dažnokai primindavo morką, pririštą ant kartelės prieš asilo nosį. Asilas, jos besieikdamas, kartu ir visą vežimuką tempia.

Bet, kaip žmonės sako, ožys priėjo liepto galą. Su melu net ir premjerams yra tam tikra riba. Kartą prezidentas A. Lincoln maždaug taip pasakęs: "Galima apmulkinti dalį žmonių kurį laiką, bet negalima mulkinti visų ir visą laiką!"

Praeityje jau ne vieną kartą rašiau, kad Lietuvos valdžios žmonės tapo savo melo aukomis. Gal buvo per daug biurokratų, kurių pagrindinės pareigos – tai įvairių statistinių duomenų sudarinėjimas. Kadangi Europos Sąjunga yra pastačiusi visą eilę užtvartų, tai norint į ją patekti, reikia tas visas užtvartas perkopti. O lietuviai, būdami "ne iš kvailiųjų", sugalvojo lengvesnį būdą, kaip tas užtvartas įveikti. Žinodami seną pasakymą, kad popierius yra kantrus, visas tas užtvartas ant popieriaus "peršoko". Jų sudarytose ataskaitose Lietuvos GNP (bendras gaminių kiekis) buvo didesnis, negu kai

VYRIAUSYBĖ, KURIA GAL BUS GALIMA TIKĖTI

kurių kaimyninių šalių. Net buvo numatytas gana solidus jo augimas. Bedarbių skaičius, procentais imant, maždaug kaip Amerikos. Tik niekuomet nebuvo paminėta, kad Amerikos bedarbių pašalpa yra gerokai didesnė už geriausiai apmokamų Lietuvos darbininkų atlyginimus. Tai reiškia, kad ir bedarbių pašalpos palaiko gaminių ir patarnavimų apyvartą valstybėje.

Štai keletas pavyzdžių:

"Vilnius, gruodžio 24 d. (BNS) – Didžiausia šių metų sėkmė premjeras G. Vagnorius laiko Lietuvos pastovumą, nepaisant Rusijos krizės, ir dukart išaugusias užsienio investicijas (iš tikrųjų, ne investicijas, bet *Garage sale* – J.Ž.). G. Vagnorius džiaugėsi ir tuo, kad bendrasis vidaus produktas šiemet bus išaugęs 5 proc. ir kad išlaikyta tendencija kasmet maždaug 15 proc. padidinti darbo užmokestį."

Premjeras nenori pripažinti akivaizdžių problemų "Vilnius, kovo 26 d. (BNS) Prezidentas komentavo žiniasklaidos teiginius, kad esama rimtų jo ir premjero nesutarimų: "Man atrodo, priežastis yra viena – visoje Lietuvoje mes matome daug negero, visi jas komentuoja. Vienintelis likęs tarp manęs ir premjero nesutarimas – būtent tai, kad nenorima pripažinti tų problemų ir iš manęs reikalaujama sprendimų

toms problemoms, kurios vyksta",- sakė valstybės vadovas."

Vilnius, liepos 9 d. (BNS) "Premjeras Rolandas Paksas kreipėsi į Lietuvos žmones, pripažindamas sudėtingą valstybės ūkio padėtį ir prašydamas "laiko, kantrybės ir galimybės susikalbėti". R. Paksas priminė, kad į biudžetą nesurinkta 500 mln. litų planuotų lėšų, jau išnaudotos valstybės skolinimosi galimybės, o ūkio augimo tempai, kuriais remiantis buvo sudaromas biudžetas, ne išaugo, o sumažėjo. Premjeras priminė, kad per pirmąjį ketvirtį vidaus produktas sumažėjo 5.7 procento, "Sodros" biudžetas nuo metų pradžios negavo 252 mln. litų, nedarbo lygis vidutiniškai yra apie 7.5 proc., o kai kur siekia net 14 proc. Todėl taupymas tebūnie prioritetinis mūsų veiklos žodis. [...] Jis pranešė, kad mažinamos valdymo ir reprezentacinės išlaidos bei kai kurių valdininkų atlyginimai. Vyriausybė taip pat planuoja atsisakyti negyvybiškai svarbių objektų statybų ir siūlyti Seimui keisti krašto apsaugos sistemos biudžetą."

Nereikėtų tikėtis, kad po 9 metų nuosmūkio, staiga gyvenimas pradėtų gerėti. Bet sveikintinas pirmasis žingsnis, kuomet pradedama problema matyti ir apie jas kalbėti. Nusibobo, kuomet gyvenimo vaikaičių sąskaiton ir apie gerėjantį gyvenimą kalbėjo.

Tarptautinių įvykių apžvalga

• Apie 300 Kosovo albanų grįžo iš JAV atgal į savo namus Jugoslavijoje, nes jiems nepatiko prieglauda Amerikoje. Dalis jų nusivylė priėmimu *St. Louis* mieste, nes jie buvo patalpinti kambariuose, kuriuose nebuvo jokių baldų. Jie gavo maisto korteles, tačiau negavo nė cento pinigais. Kiti albanai sakė, kad pasigenda savo liepų žydėjimo, kalnų ir gimtinės oro.

• Indija paskelbė, kad jos karinės pajėgos priverstė pasitraukti iš Kašmyro kalnų visus ten įsitvirtinusius musulmonų kareivius.

• Amerikos ir Vietnamo delegacijos baigė derybas dėl pirmosios po buvusio karo prekybos sutarties.

• Naujasis Izraelio premjeras E. Barak įsakė išardyti nelegaliai įsteigtą Vakarų Kranto teritorijoje naują žydų stovyklą, susidedančią iš kilnojamų namų.

(Atkelta iš 2 psl.)

• Singapure įvykusios Azijos šalių ministrų konferencijos dalyviai prašė Šiaurės Korėjos nebandyti savo naujų tolimų nuotolių skridimo raketų, nes jos provokuoja tokias kaimynines šalis, kaip Japoniją ir gali sukelti ginklavimosi lenktynes.

• Prezidentas B. Clinton jau susitarė susitikti Naujojoje Zelandijoje su Kinijos prezidentu H. Zemin. Šis susitikimas turėtų įvykti rugsėjo mėnesį. Planuojama pagerinti abiejų šalių santykius, kurie dabartiniu metu yra šiek tiek pašliję.

• Rusijos premjeras Sergej Stepasins atvyko į Ameriką iš Vakarų pusės. Jis lankėsi *Everett* mieste, *Washington* valstijoje ir *Seattle* lėktuvų fabrikuose, kuriuose statomi didieji keleiviniai "Boeing" lėktuvai. S. Stepasins kelis kartus ilgai kalbėjosi

su viceprezidentu Al Gore. Buvo paliesti ir tarptautinės žvalgybos reikalai, kuriuos S. Stepasins gerai žino, kaip buvęs sovietų saugumo viršininkas. Jis išpėjo JAV vyriausybę neužimti sunkios "pasaulio policininko" vietos.

• JAV Plėtos programos vadovybė savo pareiškime pabrėžė, kad trys turtingiausi pasaulio vyrai turi daugiau pajamų negu 43 skurdžiausios pasaulio valstybės, kartu paėmus.

IRENA KRIAUCELIŪNIENĖ
pakeitusi gyvenvietę,
praneša savo
dabartinį adresą:
IRENE LEONAS
806 KENMARE
BURR RIDGE,
ILLINOIS 60521
Tel. (630) 734-9626.

Kas naujo?

viešpatavo nejauki tyła. Tik po ilgokos pertraukos žmonės vėl ėmė šnekučiuotis. Juo labiau, kad vos įvažiavus į Lietuvą, pro langus atsiveriantys vaizdai skyrėsi nuo "kaliningradietiško" kaip diena nuo nakties. Tad ir žodžių, kad "prie ruso – geriau" jau niekas nebeištarė iki pat kelionės pabaigos.

Pasaulis per tą porą savaitių gyveno savo sudėtingu, kartais net labai keistu ir šiurpiu ritmu. Amerikoje vėl kažkas nukreipė ginklus į niekuo dėtus žmones, išžudė net savo artimuosius. Kai kas bando aiškinti, esą tam asmeniui, patyrusiam didelių finansinių sunkumų, tiesiog protelis "pasimaišė". Bet kodėl ir dabar nesuvokiama, kad reikia iš esmės keisti ginklų pardavimo privatiems asmenims taisykles? Šaunamasis ginklas – ne šaukštas, ne džinsai ar sportbačiai. Kiekvienam jo tikrai nereikia. Galima kiek nori kartoti, kad žudo ne pats ginklas, o žmogus, bet ginklų plitimas pasaulyje jo saugesniu tikrai nedaro.

Giliai į širdį įstrigo prieš keletą mėnesių išspausdintame mokinukės rašinyje nuskambėjusi mintis. Aptardama būsimąjo šimtmečio pasaulį, Vaiva Bučmytė rašė, kad žmonija jau užmiršo karus, nes visus nesutarimus išmoko spręsti derybomis. Kada šia mergaitės mintimi persiims visi, įgiję bet kokią valdžią – tiek vyriausybėse, tiek mažose darbovietėse, tiek savo namuose?

O kol kas, norint atkurti ir išsaugoti taiką, tenka stiprinti tarptautines karines sąjungas ir tobulinti ginkluotę. NATO narės, kaip jau galima sakyti, išsirinko naują šios organizacijos vadovą. Juo tapo Britanijos atstovas. Pirmuose naujojo sekretoriaus pasisakymuose kol kas negirdėti naujų gaidų. Kartojama, kad reikia daug dėmesio skirti Kosovo kraštui, kad NATO durys ir toliau lieka atviros. Tik kas iš tų atvirų durų, jei apie įleidimą pro jas imama kalbėti tik tada, kai

(Atkelta iš 3 p.)

žūva tūkstančiai žmonių? Kai kuriems Vakarų politikams labai norėtųsi apsiriboti priėmimu į tarptautines organizacijas tik tokių valstybių, kurioms niekas negrasina, kurių ūkis plėtojamas sėkmingai, kurios neturi jokių ryškesnių socialinių rūpesčių.

... Lietuvos valdžios sluoksniuose tvyro atostogų nuotaikos. Atostogauja Seimo nariai, kurie, kaip šmaikštuoja landūs žurnalistai, net savo teisės turėti atostogas nesugebėjo įstatymiškai įforminti. Politikieriai ir jų rėmėjai vasaros stovyklose aptarinėja savo taktiką būsimuose rinkimuose. Tik Prezidentas, gal vis labiau įsigilinantį į valstybės reikalus, apie ilgesnį poilsį nekalba. O gal dar neišblėso gana nemalonūs praėjusių metų išpūdžiai, kai dėl atsakingų pareigūnų ambicijų ambicijų (arba savotiško jų keršto už pralaimėjimą rinkimuose) Prezidento atostogos buvo, švelniai tariant, sugadintos.

Neatostogauja Lietuvos kaimo žmonės, kuriuos vis smarkiau slegia ūkiniai nepritekliai. Kas sugebėjo sukurti tokią absurdišką padėtį, kad nemaža eilinių miestiečių nepajėgia nusipirkti mėsos, o kaimiečiai nebegali parduoti gyvulių net už keliolika kartų mažesnę kainą, negu parduotuvėse? Kodėl prekės kaina kelyje nuo gamintojo iki vartotojo išauga daugiau negu dešimteriopai? Ar ne apie išbujojusį parazitinių sluoksnį ekonomikoje tai liudija?

Atostogų ramybė neapėmė ir nusikaltėlių. Nugriaudėjo sprogimai Klaipėdoje ir Trakuose, vėl šiurpūs nusikaltimai įvykdyti Panevėžyje. Tuo tarpu dar vienas Panevėžio prokuroras siautėjo girtas. Vos ne su apgailestavimu rašoma, kad jo karjerai pakišo koją klastingasis stikliukas. O gal kaip tik gerai, kad tai paaiškėjo? Juk kokia nauja iš tokio, atsiprašant, teisės saugininko?

Tačiau Lietuvoje, nežiūrint labai rimtų sunkumų, neviešpatauja nusivylimas. Kas

tik gali, stengiasi darbuotis. Vieni versle, kiti moksle, treči mene. Prisimenami ir svarbūs krašto istorijos įvykiai. Jau prasidėjo Prezidento Antano Smetonos 125-ojo gimtadienio minėjimai. Įspūdinga šventė rugsėjo 8 d. įvyko Utenos rajone: Lėno bažnytkaimyje, A. Smetonos gimtinėje, prie jo vardu pavadintos Užugirio mokyklos ir to paties vardo dvarelyje. Šventiniai renginiai įvyks Kaune ir Vilniuje – buvusioje ir dabartinėje prezidentūroje. Dalyvauti šiuose renginiuose pakviestas ir klyvlendietis, Prezidento vaikaitis, pianistas Antanas Smetona.

Užsiminus apie muziką, neįmanoma neįvardinti dar vieno gražaus įvykio. Praėjusį penktadienį (rugsėjo 6 d.) per Amerikos radijo stotį, perduodančią klasikos kūrinį, ne kartą nuskambėjo Lietuvos vardas. Klyvlende vykstančiame tartautiniame pianistų konkurse dalyvauja vis labiau garsėjantis jaunas pianistas Andrius Žlabys. Būrys lietuvių nuvyko pasiklausyti jo virtuoziško skambinimo ir daugelis iš jų grįžo sužavėti. O kas negalėjo nuvykti į salę, kurioje vyko konkursas, klausėsi Andriaus atliekamų Bacho ir Šopeno (Chopin) kūrinių prie radijo aparatų.

Dabar, kai rašomos šios eilutės, dar nežinoma, koks bus *jury* sprendimas. Labai nelengva tikėtis sėkmės tokiuose renginiuose, kuriuose dalyvauja garsiausių pasaulio muzikos mokyklų atstovai, kai komisijos narius stengiamasi palenkti, išvardijant gausybę laimėtų prizų ankstesniuose konkursuose. Tik gerai žinoma, kiek reikia turėti lėšų, kad galėtum į juos nuvykti. Lietuvos atstovas, kuriam dar tik 22 metai, šiuo metu besitobulinantis Amerikoje, garsiajame *Curtis* muzikos institute, jau yra tapęs trijų tarptautinių konkursų pirmosios vietos laimėtoju. Nepriklausomai nuo to, kaip bus įvertintas jo pasirodymas šiame konkurse, Andriumi jau galime didžiuotis.

PASAULIS IR LIETUVA

* **RUSIJOS SKOLOS.** Kaip pranešė Paryžiaus kreditorių klubas, po ilgų ir sunkių derybų buvo susitarta su Rusija dėl 8 milijardų paskolos, kuri turėjo būti gražinta iki 2000 m. pabaigos, grąžinimo kreditoriams atidėjimo. Pagal šį susitarimą Rusija kreditoriams šias paskolas turės gražinti per 15 - 20 metų. Rusijos skolos užsieniui yra apie 150 milijardų JAV dolerių, iš kurių 38 milijardus Rusija yra skolinga Paryžiaus klubo kreditoriams, o 32 milijardus - Londono klubo kreditoriams. Rusijos finansų ministras Michail Kasjanov su Londono klubu turėtų susitikti ir baigti derybas dėl paskolų grąžinimo ateinančią savaitę. (REUTERS)

* **PASKOLA – SKOLOMS APMOKĖTI.** Tarptautinis valiutos fondas (TVF) nusprendė suteikti 4,5 mlrd. JAV dolerių paskolą Rusijai. Tai pirmoji TVF paskola Rusijai nuo 1998 m. rugpjūčio krizės. Pinigai bus skirti ankstesnėms Rusijos skoloms apmokėti, ir Maskva tokiu būdu išvengs nemokumo. TVF pranešimu, 640 mln. JAV dolerių Rusijai bus suteikti nedelsiant, tačiau Rusija pinigų negaus - jie bus tiesiogiai pervesti į sąskaitą TVF ir naudojami Rusijos skoloms mokėti. (INTERFAX)

* **NAUJI MILIJARDAI RUSIJAI.** Pasaulio banko direktorių valdyba nusprendė skirti Rusijai 1,2 mlrd. JAV dolerių paskolą. Ekonomikos reformoms finansuoti skirta paskola bus pervesta keturiais etapais - dvi paskolos po 100 mln. JAV dolerių, viena 400 mln. JAV dolerių paskola ir paskutinioji - 600 mln. JAV dolerių. (INTERFAX)

* **VYRIAUSYBEI PASIKEITUS, LATVIJOS NUSITEIKIMAS NESIKEIČIA.** Naujasis Latvijos ministras pirmininkas Andris Škēlė ketvirtadienį per susitikimą Rygoje su NATO pajėgų Europoje vyriausiuoju vadu generolu Wesley Clark patvirtino šalies valdžios pasiryžimą iki 2003 metų padidinti gynybos biudžetą iki 2% bendrojo vidaus produkto. Per pokalbį A. Škēlė vėl pabrėžė, kad integravimasis į NATO yra vienas Latvijos užsienio politikos prioritetų. (BNS)

* **IŠKARŠĖ KAILĮ KOMISARUI.** Politinis analitikas Paul Goble Latvijos dienraštyje "Diena" sukritikavo ESBO naudojamus "dvigubus standartus" žmogaus teisių srityje. Ypač klievuoja ESBO komisarui Max Van der Stoel, kuris visiškai nekreipia dėmesio į žmogaus teisių pažeidimus Rusijos federacijoje, tačiau labai įkyriai nurodinėja Baltijos valstybėms, ką jos turi daryti. (BNS)

* **DRAUGAI.** Irako ir Gudijos (Baltarusijos) atstovai Bagdade pasirašė sutartį, numatančią ekonominio ir prekybinio šalių bendradarbiavimo plėtrą. Dokumente numatytas dvišalių komisijų kūrimas, kurios ruoš prekybos kontraktus žemės ūkio įrangai, ryšių ir telekomunikacijų priemonėms tiekti į Iraką. Numatomas ir mokslinis-techninis šalių bendradarbiavimas. (ITAR-TASS)

* **MOLDOVAI NEBEREIKIA NVS.** Moldovos parlamento Užsienio politikos komisijos pirmininkas Vasilē Nedelčuk žurnalui "Profit" pareiškė, kad Nepriklausomų Valstybių sąjunga (NVS) nėra gyvybinga organizacija, todėl Moldova turi palaipsniui iš jos išstoti. (RIA-ELTA)

* **KO SIEKIA RUSIJA?** Pasaulio valstybių vadovai patvirtino planą, kuriuo numatoma baigti karus Balkanuose, sukuriant sąlygas taikai, gerovei ir saugumui. Beveik 40 valstybių vadovai patvirtino pasiryžimą dirbti įjungiant Balkanų valstybes į Europos bendruomenę, tačiau pabrėžė, kad pirmą jos turi pasikeisti ir išmokyti gyventi kaip geri kaimynai. Susitikime buvo užimta griežta pozicija Serbijos atžvilgiu, įspėjant, kad šaliai nebus skiriama pagalba atstatymui, kol valdžioje bus S. Milošević. Tačiau Rusijos premjeras Sergej Stepašin teigė, jog Rusija nepritaria griežtam pagalbos teikimo susiejimui su Miloševićiaus pasitraukimu iš valdžios. Jau šią žiemą serbai susidurs su dideliais sunkumais ir jiems bus būtina pagalba. Nesutarimus sušvelnino Prancūzijos prezidento pasisakymas, jog Serbija priklauso Europos tautų šeimai, ir pažadas, kad ji labai laukiama, kai tik šalyje įsigalės demokratija. (REUTERS, DPA)

* **ČEČENIJA ĮSPĖJA.** Čečėnija perspėjo Maskvą galinti pulti Rusijos kareivius, esančius prie sienos su respublika, jei neramumai pasienyje tęsis ir toliau. "Čečėnijos respublikos vadovybė neatsisakys teisės imtis įspėjamųjų veiksmų prieš agresorių", - sakoma Čečėnijos užsienio reikalų ministerijos pareiškime, kuris buvo nusiųstas Rusijos užsienio reikalų ministrui Igoriui Ivanovui. Pareiškime sakoma, kad naktį prie sienos buvo nušauti keli Čečėnijos kareiviai ir muitinės pareigūnai. (ITAR-TASS, INTERFAX)

* **NAUJASIS NATO VADOVAS.** NATO šalių ambasadoriai rugpjūčio 5 d. oficialiai paskyrė Didžiosios Britanijos gynybos sekretorių George Robertson sąjungos generaliniu sekretoriumi. (DPA, REUTERS)

Dinozauras prie Klyvlendo Gamtos istorijos muziejaus.

G. Juškėno nuotr.

SIŪLYKITE KANDIDATUS JAV LB KULTŪROS PREMIJOMS

JAV LB Kultūros tarybos pirmininkės Marijos Remienės pavedimu sudarytos komisijos, kurioms pavesta apsvarstyti kandidatus, pristatytus 1999 metų premijoms skirti.

Premijoms kandidatus iš JAV-se gyvenančių tarpo siūlo lietuvių visuomenė. Pasiųsytame, su siuntėjo adresui laiške komisijai pristatoma: kandidato vardas, pavardė, adresas, telefonas. Reikia

bent trumpai raštu apibūdinti siūlomo asmens veiklą. Pasiūlymus siųskite iki rugsėjo 15 d. šiems komisijų pirmininkams:

MUZIKA PREMIJAI –
Pirm. Rita Kliorienė
24985 Pleasant Trail
Richmond Hts, OH 44143

DAILĖS PREMIJAI –
Pirm. Viktorija Matranga
201 N. Elmwood

Oak Park, IL 60302

SPAUDOS DARBUOTOJO –
Pirm. Antanas Dundzila
7621 Tremayne Pl. #202
Mc Lean, VA 22102

RADIJO PREMIJAI –
Pirm. Vytautas Šeštokas
127 S. Clark Dr.
Los Angeles, CA 90048
Premijų šventė įvyks lapkričio 14 d. Jaunimo centre, Čikagoje.

DĖL LIETUVOS LAIKINOSIOS VYRIAUSYBĖS (1941 m. birželis)

LR Prezidentui
Valdui Adamkui

Seimo pirmininkui
Vytautui Landsbergiui

LR Ministrui pirmininkui
Rolandui Paksui

Lietuvos visuomenei
Tėvynėje ir išeivijoje

**"Į laisvę" fondo
lietuviškai kultūrai ugdyti.
VIII studijų savaitės
dalyvių kreipimasis**

"Į laisvę" fondas lietuviškai kultūrai ugdyti š.m. birželio 23-27 d. Anykščiuose surengė VIII studijų savaitę, kurios tema – "Bendruomenė Lietuvoje: istorinė patirtis ir perspektyvos". Į ją atvyko dalyviai iš Lietuvos, Rusijos, JAV, Kanados, Pietų Amerikos. Studijų savaitės dalyviai, išklause paskaitas ir pranešimus, dalyvavę svars-

tybose, vieningai nusprendė kreiptis į aukščiausius Lietuvos Respublikos pareigūnus ir prašyti atitinkamais teisiniais aktais įvertinti ir bendroje Lietuvos Respublikos teisės aktų sąraangoje įtvirtinti 1941 m. Birželio sukilimo atkurtą Lietuvos nepriklausomybę ir Lietuvos Laikinąją vyriausybę, vadovaujamą Juozo Ambrazevičiaus-Brazaičio.

Plačios koalicijos Lietuvos Laikinoji vyriausybė 1941 m. birželio 23 d. paskelbė atkurianti Lietuvos nepriklausomybę, grąžino iki sovietų okupacijos veikusių Konstitucijos galiojimą, panaikino neteisėtus okupacinės sovietų valdžios įstatymus, atstatė krašto administraciją, atkūrė švietimo sistemą ir viešąją tvarką. Lietuvos Laikinoji vyriausybė įkūnijo istorinį tautos žygį: lietuvių tauta sukilo prieš savo pavergėją ir pasiekė tikslą - antrą

kartą XX amžiuje atkūrė Lietuvos nepriklausomybę.

1997 m. "Į laisvę" fondo lietuviškai kultūrai ugdyti studijų savaitės Jurbarko dalyviai su tokio pačiu prašymu kreipėsi į Prezidentą A. Brazauską, Seimo pirmininką V. Landsbergį ir Ministrą pirmininką G. Vagnorių, bet atsakymo negavo. Tikimės, kad LR Prezidentas, LR Seimas ir LR Vyriausybė šį kartą atkreips dėmesį į visuomenės lūkesčius ir teisės aktais įtvirtins istorinį lietuvių tautos žygį.

"Į laisvę" fondo lietuviškai kultūrai ugdyti studijų savaitės Anykščiuose dalyvių vardu:

Kazys Ambrozaitis
Fondo pirmininkas (Čikaga)
Jonas Kairevičius
Fondo filialo pirmininkas (Kaunas)

SANTAROS – ŠVIESOS SUAŽIAVIMAS

Maloniai kviečiame dalyvauti "Santaros-Šviesos" 46-ame suvažiavime, kuris įvyks rugsėjo 9-12 d. Pasaulio Lietuvių centre. Dalyvauti suvažiavimo programoje pakviesti: Jurgita Baltrušaitytė, Elvyra Giedraitienė, Stasys Goštautas, Irene Guilford, Eglė Juodvalkė, Violeta Kertienė, Algimantas Kirkutis, Daiva Markelytė, Ilona Mazičiauskienė, Algis Mickūnas, Zenonas Rekašius, Jurgita Saltanavičiūtė, Rimvydas Šilbajoris, Julius Šmulskštys, Artūras Tereškinas, Edvardas Tuskenis, dr. Jonas Valaitis, Markas Zingeris, Sonata ir Rokas Zubovai, Horstas Žibas ir kiti. Penktadienį ir šeštadienį – literatūros ir muzikos vakarai.

Suvažiavimas – proga kartą metuose visiems sueiti,

pasidalinti savo mintimis. Federacija, neturėdama nei nario mokesčio, nei kitų pajamų, visas suvažiavimo išlaidas turi padengti surinktomis aukomis ir registracijos mokesčiu. Prašome visus prisidėti su 30 dol. ar didesne auka. Aukos ir užsakymus siųskite šiuo adresu (ne vėliau kaip iki rugsėjo 4 d.): Mrs. M. Paškevičius, 306 55th Place, Downers Grove, IL 60516. Tel. 630 852-3887.

Paskaitos vyks Pasaulio Lietuvių centre, 14915 127th St., Lemont, IL 60439. Tel. 630 257-8787.

Registracijos mokestis: 30 dol. – visam suvažiavimui; 10 dol. – vienai dienai.

Maisto kainos: pietūs ir vakarienė – po 10 dol.

Netoliese yra 4 moteliai: **Willowbrook Holiday Inn,**

7800 Kingery Hwy, Rt. 83, Willowbrook, IL 60521. Tel.: 630/325-6400 arba 1-800-HOLIDAY

Red Roof Inns, Inc.
7533 Kingery Hwy, Rt. 83, Willowbrook, IL. Tel. 630/323-8811 arba 1-800-THE-ROOF

Fairfield Inn 820 W. 79th St., Willowbrook, IL 60521 630/789-6300

Baymont Inn, 855 79th St., Willowbrook, IL 60521 Tel. 630/654-0077.

Nedidelis motelis visai netoli Centro: **D-Lux Budget Inn**, 12241 S. Archer Ave., Rt. 171, Lemont, IL 60439. Tel. 630/257-6688

Marija Paškevičienė
Suvažiavimo rengimo komisijos vardu

LIETUVIŲ RADIOJO LAIDOS JUNGTINĖSE AMERIKOS VALSTIJOSE

Laisvės žiburys – New York
Rochester lietuvių radijo programa "Dainos aidas" – Rochester, N.Y.

Tėvynės garsai – Cleveland, OH
Baltimorės radijo programa – Baltimore
Lithuanian – American Radio – Chicago, IL
Margutis II – Chicago, IL
Lietuvių melodijų radijo valanda – Detroit, MI
Filadelfijos bendruomenės balsas – Philadelphia, PA
Lietuvos prisiminimai (radijo programa) – Waterbury
Tėvynės garsai – Hartford
Laisvės varpas – Boston, MA
Lietuvių radijo klubas – Los Angeles, CA
Studija "R" – Chicago, IL

LB Kultūros tarybos radijo premijai skirti komitetas (Los Angeles, CA):

garbės pirmininkas – prelatas Jonas Kučingis;
komisijos pirmininkas – Vytautas Šeštokas;
nariai: Alė Rūta – rašytoja, poetė; Algirdas Gustaitis – rašytojas, žurnalistas; Raimonda Apelkytė – muzikė, kompozitorė; Viktoras Ralys – muzikas, kompozitorius.
Marija Remienė

Lietuvių laikraščiai ir žurnalai užsienyje

AKIRAČIAI 9425 So. Pleasant Ave.
Chicago, IL. 60620-5647

AUŠRA ul Mickiewicza 23
16-515 Pansk POLAND, tel: 5161416
ausra@olecko.ids.pl

BRIDGES 2715 E. Allegheny Ave
Philadelphia, PA 19134
tel: (215)739-9353, fax: (609)234-8782

DARBININKAS 341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY. 11207
tel: (718)827-1325, fax: (718)827-2964

DIRVA 19807 Cherokee Av.
Cleveland, OH 44119
tel: (216)531-8150 fax: (216)531-8428
dirva@ix.netcom.com

DRAUGAS 4545 W. 63 Street
Chicago, IL. 60629
tel: (773)585-9500 fax: (773)585-8284
DRAUGAS@EARTHLINK.NET

EGLUTĖ 13648 Kickapoo Trail
tel. ir fax: (798) 301-6410
kucai@worldnet.att.net

EUROPOS LIETUVIS Lithuanian House, 17 Freekland Rd.
London W5, 3HR ENGLAND
tel: 0181 896 0355, fax: 0181 896 0939

FILATELISTŲ DRAUGIJOS "LIETUVA" 3450 W. 62 Street
Chicago, IL 60629
tel: (773)476-4304

Į LAISVĘ 9240 Cliffside Ln.
Orland Pk., IL. 60462-7790
tel: (708)460-1621, fax: (630)243-0418
Mendoza 2280-(1870), Avellaneda
Buenos Aires, ARGENTINA
tel: 4208-5027

LAIKAS 2345 W. 56 Street,
Chicago, IL, 60636-1098
tel: (312)737-8400 fax: (312)737-0486

LAIŠKAI LIETUVIAMS 2624 W. 71 Street
Chicago, IL. 60629-3004
tel: (773)7763399, fax: (773)776-7059

LIETUVIŲ BALSAS PO Box 777,
Sandy Bay, Tas.
7006 AUSTRALIA
tel: (03) 6225-2505 fax: (03) 6226-2569
A.Taskunas@utas.edu.au

LITHUANIAN PAPERS 4545 W. 63 Street

LITUANUS

(Nukelta į 6 p.)

Laiškai "Dirvai"

NAUDINGI KVAILIAI? (Svajonės ir tikrovė)

Tie, kurie skaitote Lietuvos laikraščius, dažnai randaite straipsnius, kokių nėra šioje lietuvių spaudoje. Amerikos lietuvių spaudos skaitytojus noriu supažindinti su JAV aviacijos dimisijos pulkininko Henriko Kudreikio straipsniu "Kauno dienoje". Jis rašo apie realias galimybes Lietuvai tapti NATO nare. "Iki šios dienos perskaičiau mažiausiai 500 straipsnių, – rašo Henrikas Kudreikis, kuriuose mūsų rašto žmonės pila apie Lietuvos įstojimą į NATO. Kokį laikraštį paimu, mažų mažiausiai du-trys rašiniai apie tai. Net galva pradeda svaigti. Beskaitant jau atrodo, kad NATO durys beveik atdaros, Lietuva jau prieangyje ir t.t. Gaila, bet man atrodo, kad tai – vandens pilstymas sietu. Į NATO Lietuvai ne arčiau, kaip į Marsą.

Nesu NATO priešas. Deja, po Jugoslavijos bombardavimų tenka pagalvoti, ar NATO nepasuko į kreivą kelią. Neutraliųjų valstybių spaudos nuomone (matyt, ir rusai su kinais rašo tą patį) tai naujas tarptautinės tvarkos įstatymų pažeidimas. Dabartiniai amerikiečių ir europiečių karo veiksmai yra įvadas

į naują pasaulio tvarką.

Kaip JAV aviacijos draugijos (*AIR FORCE Association*) narys dalyvavau pokalbiuose su Pentagono karininkais. Keleto jų paklausiau apie galimybę Baltijos valstybėms įstoti į NATO. Karininkai – ne politikai. Jie atvirai atsakė: "Kol rusai priešinsis, įstojimui jokių galimybių nėra. Reikia padėti išlaikyti Jelciną." Toliau: "Kol rusų stiprios karinės jėgos Rytprūsiose, bet koks karinis sprendimas yra betikslis. Apie atominį karą nėra nė kalbos. Generolui Clark sudaryti stipresnes NATO pajėgas, galinčias priešintis Jugoslavijos kariuomenei, reikėjo 3-4 mėnesių. Kokios jėgos sustabdytų rusų tankus ir divizijas iš Rytprūsio? Joms užtektų 12-14 valandų pervaziuoti Lietuvą.

"Lietuvos aide" (1999 m. Nr. 82) R. Pleikys rašė: "Kartais NATO šalių biurokratų – politikų pasisakymai (kaip, beje, ir Europos Sąjungos) mus glumina, verčia galvoti, ar tik jie mūsų nekvailina?" Čia autorius pareiškia, kad mūsų NATO skeptikai, pagal Lenino žodžius yra "naudingi kvailiai". Tegu jis uždeda tą kvailio kepurę ir man. Tai

skepticizmas, bet ir gyvenimo tikrovė.

Lietuvos kariuomenės puskarininkis, saugojęs per Lietuvą traukiniu vežamą rusų priešlėktuvinę patranką, užmigo ir atsidūrė Rytprūsiose, rusų pusėje. Tai rodo, kad rusų kariškiai ir jų ginkluotė dažnai keliauja per Lietuvą. Noriu pateikti klausimą NATO ir Europos Sąjungos šalininkams: juk priimant Lietuvą į NATO (kadangi rusai – numatomi priešininkai), kelias per Lietuvą turės būti uždarytas. Tad kokia bus Rusijos reakcija? "Rytprūsiai yra didžiulė duobė, kurią Lietuva, prieš stodama į NATO, turės peršokti..." Taip savo straipsnį baigia Henrikas Kudreikis.

Baigdamas noriu pridurti: kol Rusija su savo kariuomene sėdės Karaliaučiaus srityje, tol Lietuvos nepriklausomybės niekas negarantuos. H. Kudreikio logiškos mintys yra Lietuvos strateginės būklės realus įvertinimas. NATO šalininkai turėtų matyti nuolatinę grėsmę Lietuvai iš Rusijos pusės.

Vytautas Šeštokas
Los Angeles, CA

FONDO NIEKAS NESTEIGIA!

29-ame "Dirvos" numeryje, laiškų skyriuje buvo išspausdintas rašinys "Lietuvių sodyba prašo pagalbos".

Rugpjūčio 5 d. redakcija gavo tokio turinio laišką:

PATAISA LAIŠKUI "Lietuvių sodyba prašo pagalbos"

Informacija apie "Lithuanian Center Trustee Defence Fund", pateikta minėtame

laiške, išspausdintame liepos 20 d., nebuvo taisyklinga ir laiškas nebuvo įgaliojamas Sodybos patikėtinių. Patikėtiniai tokio Fondo nesteigia ir reikia atkreipti dėmesį, kad informacija, pateikta laiške, yra nenaudojama.

Lietuvių laikraščiai ir žurnalai užsienyje

(Atkelta iš 5 p.)

Chicago, IL 60629-5489
tel: (312) 341-9396

MŪSŲ LIETUVA Rua Inacio 671, 03142-001 Sao Paulo
SP BRASIL
tel: 6341-1886 fax: 6341-3945
petruksysdb@uol.com.br

MŪSŲ PASTOGĖ P.O. Box 550 Bankstown
N.S.W. 1885 AUSTRALIA
tel: (02) 9790 2319, fax: (02) 9790 3233

NAUJOJI VILTIS 1005 Sherwood Dr.
LaGrange Pk., IL. 60526
tel: (708) 354-7374

NEPRIKLAUSOMA 7722 George Street
LIETUVA LaSalle, QC., H8P-1C4, CANADA
tel: (514) 366-6220

OBSERVER 4545 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
tel: (773) 585-9500

PASAULIO 14911 127 Street,
LIETUVIS Lemont, IL 60439-7417
tel: (630) 257-8714, fax: (630) 257-9010
Plietuvis@aol.com

PENSININKAS 2711 w. 71 Street
Chicago, IL. 60629
tel: (773) 476-2655, fax: (773) 778-0699

SKAUTŲ AIDAS 4613 W. 106 Pl. Oak Lawn, IL. 60453
tel: (708) 423-4095

TĖVIŠKĖS 18 Henry Street,
AIDAI Kensington, Vic. 3031, AUSTRALIA
tel: 9376-7355

TĖVIŠKĖS 2185 Stavebank Rd.
ŽIBURIAI Mississauga L5C 1T3 ONT6 CANADA
tel. (905) 275-4672 fax: (905) 275-1336

TĖVYNĖ 307 W.30 Street
New York, NY 10001
tel. ir fax: (212) 563-2210

VYTIS P.O.Box 1934, Grand Central Station,
NY 10163-1934, tel: (718) 937-3352

VOKIETIJOS LB Lorsch Str. 1,
VALDYBOS 68623 Lampertheim-Huttenfeld
INFORMACIJOS GERMANY 113240
tel: 06256-322, fax: 06256-1641
151@compuserve.com

ŽINIOS Rio de Janeiro 4001
Montevideo, URUGUAY
tel: 311 94 14

Sudaryta 1999 m. liepos 29 d.
PLB Lituaništinio švietimo komisija: pirm. R. Kučienė,
įzd. A. Brazaitienė, A. Rauchienė, V. Kučas)

Istorijos puslapiai

Klyvlendo lituanistinės mokyklos mokiniai ir mokytojai 1976 metų lapkritįje. A. a. Vlodo Bacevičiaus nuotr.
(Iš mokyk. Vidos Bučmienės archyvo)

Jaunimo puslapis

Skyriaus vedėja – Rita Augienė

SKUPERIS – GERIAUSIAS DRAUGAS

Gražioje sodyboje, netoli miško, prie ežero kranto gyveno girininko šeima. Jie turėjo vieną dukrą Barborą ir daug įvairių gyvūnų: šunį Skuperį, kačiuką Jūzą, karvę Marge, arkli Širmį, avių pulką ir ožką Grošką. Visi kartu gyveno labai draugiškai. Barbora buvo labai gera, nuolat padėdavo savo tėveliams tvarkytis namuose. Ji labai mylėjo visus gyvūnus, o ypač šunį Skuperį, kuris visada norėdavo būti šalia jos.

Buvo graži vasaros diena ir mergaitė nutarė eiti pasivaikščioti į mišką. Miškas visada būdavo pilnas visokių gėrybių ir nuotykių. Kartu su ja ėjo Skuperis. Jis buvo didelis juodas medžioklinis šuo. Jo akys buvo didelės ir rudos, ausys kabojo nutįsios žemyn. Jos buvo labai švelnios. Skuperio nosis buvo didelė ir visada šlapia. Skuperis labai mėgo mišką, nes galėjo susitikti daugybę įvairiausių gyvūnų.

Eidama mišku Barbora labai apsidžiaugė pamačiusi daugybę prinokusių didžiulių uogų. Tai buvo raudonskruostės žemuogės ir mėlynakės didžiulių mėlynių uogos. Jos buvo labai skanios ir kvapnios. Mergaitė pradėjo jas rinkti į mažą pintą krepšėlį. Skuperis taip pat nepasididžiudamas ėdė mėlynės nuo žalių šakelių. Paukščiai čilbėjo visokiaisiais balsais. Beringdama uogas, ji pastebėjo, kad kažkas juda tarp uogų lapelių. Juos praskleidusi, ji pamatė ilgą, dryžuotą gyvatę. Akimirksniu jinai išsigando, tačiau žinojo, kad negalima liesti, nes gali būti pavojinga. Pajutęs, kad mergaitėi grėsia kažkas negera, Skuperis tuoj pat pribėgo ir savo urzgimu gąsdino gyvatę, kuri turėjo grįžti atgal į savo požeminį urvą.

Mergaitė, apsikabinusi Skuperį, labai džiaugėsi, kad jis jai padėjo išvengti susidūrimo su gyvate. Todėl ji uogavo toliau. Pamačiusi gražų didelį kelmą, ji prisiminė, kad turi pietums bandelių, o Skuperiui – kaulą. Atsisėdusi ant kelmo, ji išsitraukė bandeles ir kaulą šuniui. Pajutęs kaulo kvapą iš toli, Skuperis lekuodamas pribėgo prie jos ir atsitūpė šalia. Abu skaniai pietavo. Bet staiga kažkas krūmuose subaltavo. Tai buvo kiškio uodega. Matyt, kiškiui taip pat buvo labai malonus bandelių kvapas. Skuperis, kaip tikras medžiotojas, pradėjo vaikytis vargšą trumpauodegį kiškutį. Bet kiškis buvo kur kas greitesnis nei Skuperis. Pavargęs Skuperis grįžo atgal prie kelmo.

Taip jie, rinkdami uogas, keliavo toliau gilyn į mišką. Beuogaudama Barbora pamatė nedidelį kalną, apaugusį krūmais ir gražiomis laukinėmis pievų gėlėmis. Jai labai patiko įvairiaspalviai žiedai ir įvairus jų kvapas. Atsigulusi pailsėti ir pasvajoti gražioje pievoje tarp gėlių, ji pamatė virš jos galvos plaukiančius didžiulius baltus debesis. Skuperis pamatė besiriantį nuo kalno ežį ir pradėjo loti. Barbora tuoj jį pašaukė, o ežys galėjo keliauti toliau.

Buvo smagu, bet laikas bėgo labai greitai. Mergaitė net nepastebėjo, kaip atėjo vakaras. Jie pasuko namų link.

Pradėjusi eiti atgal, Barbora suprato, kad yra nuklydusi nuo žinomo jai takelio, kuriuo anksčiau eidavo į namus. Vakarėjo. Paukščiai skrido į savo lizdus. Kregždutės jau nebeskraidė aplinkui. Darėsi vis tamsiau.

Barborai pasidarė labai neramu, kad ji nesuranda kelio į namus. Staiga prieš jos

akis prašuoliavo didžiulė stirna. Ji atrodė labai išsigandusi ir lėkė dideliu greičiu. Mergaitė net nenujautė, kad stirną vejasi plėšrusis vilkas. Ir štai jis didžiuliais šuoliais atbėga link Barboros ir Skuperio. Šuo pajuto didelį pavojų ir, dar vilkui nespėjus pribėgti prie mergaitės, ištikimasis draugas užtvėrė jam kelią ir stojo į kovą su vilku. Stiprius ir aštrius dantis turintis šuo greitai patiesė ant žemės išalkusį ir paliegusį vilką. Atsikėlęs vilkas, šlubuodamas ir urgzdamas, dingo miško tankmėje.

Mergaitė, stebėjusi šią kovą, stovėjo nejudėdama, lyg būtų suakmenėjusi, ir tik ištikimo draugo Skuperio švelnus prisilietimas buvo lyg ženklas, kad viskas baigėsi gerai. Barbora, priklausė ant žolės ir apkabino jo švelnią galvą. Džiaugsmo apimta, ji pabučiavo į jo visada drėgną nosį. Atsistojusi ir gerai apsidairiusi, Barbora pamatė tą pačią miško laukymę, kurioje jie rinko uogas. Tada ji suprato, kad jie apkelia vė didelį ratą miške, vėl sugrįžo į tą pačią vietą. Mergaitė tekina nubėgo palaukėn, kur jos jau laukė namuose tėveliai ir paruošta vakarienė: šviežias pienas ir šiltos bandelės. Skuperis irgi išdidžiai pakelta aukštyn galva bėgo šalia. Jis jautėsi Barboros geriausiu draugu: juk tai jis nugalėjo vilką ir išgelbėjo mergaitės gyvybę.

* * *

Agnė Majorovaitė šiais metais baigė 8-tą skyrių. Būdamą septintame skyriuje, ji laimėjo III vietą JAV LB Švietimo tarybos skelbtame piešinių konkurse už meniškai pritaikytas iliustracijas savo sukurta pasakai "Skuperis – geriausias draugas".

Aldona Rauchienė

Neseniai atvykusiems į Ameriką IMIGRANTAI IR PABĖGĖLIAI

Raimonda Mikatavage
31

SVEIKATOS APSAUGA

Tada aš įstojau į Nacionalinę sveikatos studijų institutą, ir man pavyko pasiekti, kad už šių dantukų pašalinimą mokėti nereikėtų.

Jei sergate liga, kuriai gydyti reikia brangių vaistų arba procedūrų, pamastykite apie galimybę užsirašyti klinikiniam bandymams, kad gautumėte reikalingą medicinos pagalbą, už kurią neįstengiate sumokėti. Jūsų asmeninis gydytojas žino, kur ir kokie klinikiniai tyrimai vykdomi.

Kai tenka pagal receptą pirkti vaistus, atminkite, jog patentuoti garsių firmų vaistai (*brand name medicine*) dažniausia yra kur kas brangesni. Paklauskite savo gydytojo arba vaistininko, ar nėra jums tinkamų paprastesnių vaistų. Jeigu jums ilgą laiką reikės naudoti vaistus, pamėginkite jų nusipirkti, užsakydami paštu (*mail-order pharmacy*). Paprastai paštu siunčiami vaistai yra pigesni už tuos, kuriuos galite nusipirkti vietinėje vaistinėje. Nueikite į biblioteką ir pavytykite "Vartotojų atsiliepimų" (*Consumer Reports*) žurnalą, kuriame išvardytos ir įvertintos vaistinės, siunčiančios medikamentus paštu. Viena iš populiariausių paštu siunčiančių vaistus tarnybų yra Amerikos pensininkų asociacija (*American Association of Retired Persons – AARP*), jos telefonas 1-800-456-2277. Ši asociacija per metus aptarnauja per 10 milijonų receptų. Jos paslaugomis gali pasinaudoti bet kas, ne tik pensininkai.

Dauguma didžiųjų farmacijos kompanijų nemokamai tiekia jums išrašytus vaistus, jeigu jūsų pajamos žemesnės nei tam tikras nustatytas lygis, o sveikatos draudimo sutartyje nenumatyta apmokėti vaistų pirkimo išlaidas. Dauguma žmonių to nežino. Štai koks, trumpai tariant, yra nemokamų pagal receptą išrašytų vaistų įsigijimo procesas:

* kai jūsų gydytojas išra-

šo vaistus, visada paprašykite nemokamų pavyzdžių. Daugelis vaistus gaminančių kompanijų tiekia nemokamus pavyzdžius savo vaistų, kurių pavadinimus saugo tos kompanijos patentas (*brand name drugs*). Gamintojai nori, kad gydytojai išbandytų šiuos vaistus keliems ligoniams, įvertintų jų efektyvumą, o vėliau pradėtų išrašinėti receptus;

* jeigu gydytojas ir neturi nemokamų pavyzdžių, paklauskite, kokia kompanija gamina šiuos vaistus. Tiksliai išidėmėkite išrašytų vaistų pavadinimą. Jūsų gydytojas ar bet kuris vaistininkas privalėtų turėti daugumos vaistus gaminančių kompanijų telefonus ir adresus. Jie yra pateikiami "Gamintojų rodyklėje" (*Manufacturer's Index*), spausdinamoje "Gydytojo parankiniame žinyne" (*Physician's Desk Reference*), kuri turi dauguma gydytojų;

* paskambinkite į jums reikalingus vaistus gaminančią kompaniją ir paklauskite "Neturtingų pacientų programos" (*Indigent patient program*) telefono. Kai kurios kompanijos šią programą vadina kitaip, pavyzdžiui, "Pagalbos pacientams programa" (*Patient assistance program*);

* paskambinkite telefono numeriu, kurį gavote, ir paprašykite, kad atsiųstų prašymo formą. Dar išmintingiau: paprašykite, kad šią formą atsiųstų faksu jūsų gydytojui (turėkite gydytojo fakso numerį, kai skambinsite "Neturtingų pacientų programai"). Jūsų gydytojas privalės užpildyti dalį prašymo formos, todėl jis tą padarys greičiau, jeigu formą gaus faksu. Likusią dalį formos turėsite užpildyti jūs patys. Išsiųskite formą nurodytu adresu;

* jeigu turite teisę gauti vaistus nemokamai, po 2-3 savaičių jie bus išsiųsti jūsų gydytojui. Galėsite pas jį nuvykti ir pasiimti.

Ši parama ypač naudinga chroniškiems ligoniams, kuriems reikia ilgą laiką vartoti vaistus. Kai kurie žmonės išleidžia vaistams pinigus, skirtus maistui, nes nežino, kaip pasinaudoti paramos programų privalumais.

Dar vienas bendro pobūdžio patarimas. Jeigu jūsų gydytojas diagnozavo rimtą ligą, kreipkitės į kitą gydytoją, kad šis patvirtintų diagnozę. Prieš eidami į bet kokią medicinos procedūrą, paklauskite savo gydytojo ar ligoninės darbuotojų, kiek jos kainuos. Po to paklauskite, ar įmanoma įsigyti sumažintų apmokėjimų planą.

1999 m. Lietuvių fondo Stipendijų skyrimo pakomisijė. Iš kairės: Vytenis Kirvelaitis, Ramunė Lukienė-Sigita Balzekienė, pirm. Ramona Steponavičiūtė ir Pelnos skirstymo komisijos pirmininkas, dr. Antanas Razma.

RAUDONOJO SLIBINO PINKLĖSE

Ištikimo žemaičių žemės sūnaus, klasės draugo Antano Rupšlaukio šviesiai atminčiai bei jo šeimos tragedijai prisiminti, ryšium su 1941 metų birželio 22-ąja.

Netikėkite senajai lietuvių liaudies dainai: "Iš rytų šalelės saulelė tekėjo, o iš vakarėlių debesėliai ėjo..." Ji gyvas pavyzdys to, kad nėra taisyklės be išimties. Šie gražūs dainos žodžiai skambėdavo jaunų ir senų, vaikinų ir merginų lūpose pabaigtuvių progomis, paskutinį šieno vežimą ištūmus į daržinę, paskutinį rugių pėdą surišus, linelius nurovus ar drobeles išbaltinus...

Tai buvo iki 1940 metų birželio 15-os. Įprastinė dienų kaita, kai saulę užtemdę debesėliai praeidavo, kai vėl lauk naujos dienos naujo ryto... Ir štai 1940 metų birželio 15 d. – mokslo metų užbaigimo iškilmės. Nutrūksta gimnazijos direktoriaus poeto Alekso Dičpetrio linkėjimai šviesios, darbingos vasaros, ir nei iš šio, nei iš to: "Mūsų gelbėti skuba nuo rudųjų nacių rytų kaimynai..."

Širdyje pajutome, kad jau prasidėjo nematomų, tik naujų laiduvių eiseną: Už poros dienų ir pats aiškiausias atsakymas ateina: keleliais ir vieškeliais darda, marmas, cypia sovietiniai tankai, laužo medinius ir betoninius tiltus ir tiltelius, užversdami griovius, užtvenkdami upelius ir upokšnius. O pėstieji Stalino sūnūs traukia be pradžios ir galo, niekaip negalėdami išeiti iš dulkių debesio. Taip tatau prasidėjo mano gimtojoje žemaičių žemelėje "laisvės" okupacija. Keliai pasidarė nepravažiuojami. Prie sulaužytų ir taip greitai nepataisytų tiltų tyvuliavo ežerai. Dar gerai, kad buvusioji laisvosios Lietuvos valdžia suspėjo praveisti pro mano tėviškės miestelį Laukuvą garsų žemaičių plentą, kurį atidaryti buvo atvažiuęs pats Lietuvos Prezidentas Antanas Smetona. Jo pamatyti prie plento buvo susirinkusios minios žmonių – daugiau, negu buvo susirenkama per Škapleriaus atlaidus arba jomarką.

Žodžius apie ryto saulelę ir vakaro debesėlius kartojo per radiją ir "laikinasis prezidentas" Justas Paleckis, bet žmonės jau netikėjo nė vienu jo teiginiu: krautuvėse trūko satino, kartūno ir kitų kaimo žmonėms, ypač moterims reikalingų prekių. Miesteliai buvo privaryti rusų kareivių, žmogus sulaipintas ant žmogaus. Jie išpirko viską dovanoms iš "išnaudotojų" krašto.

Beveik su naujaisiais mokslo prasidėjo ir "nauja" kompanija: ruošimasis rinkti

mams į TSRS Aukščiausiąją Tarybą, kandidatų iškėlimas į deputatus, paskui susitikimas su jais, agitavimas už juos, na, ir patys rinkimai. Tai buvo labiausiai mane "linksmine" įvykiai.

Buvo pirmosios 1941 metų savaitės po žiemos atostogų. Tėvui parodžiau savo pažymių knygelę. Jis ją pasiėmė, kad galėtų susipažinti, kokius pažymius ir už kokius dalykus gaunu. O gal dar norėjo savo draugui J.V., taip pat, kaip ir mano tėvas, Pirmojo pasaulinio karo dalyviui, parodyti mano pažymius, pasigirti, kad vaikas tėvo duonos veltui nevalgo, nes visais mokymosi gimnazijoje metais pagal žinias ėjau pirmųjų gretose ir visada būdavau nuo mokesčio už mokslą atleidžiamas.

Po kurio laiko klasės auklėtojas renka pažymių knygeles patikrinti, ar tėvai jas matė ir pasirašė. Aš žvilgtį į portfelį. Atsimenu, kad tėvas dar negrąžino. O gal nieko nesakęs įdėjo prie knygų? Dar kartą peržiūriu – nėra. Auklėtojui pasakau, kad namie užmiršau, ryt atnešiu, o pats pėsčiomis einu namo 23 kilometrus. Per kokias tris valandas atšveičiu iš Šilalės į Laukuvą 16 kilometrų.

Laukuva pilna žmonių, kariškių kelios juodos lengvos mašinos. Retenybė... Sutinku vaikystės draugus, kurie nesimoko, pusberniais dirba. Jie man ir sako, kad atvažio iš Kauno ir iš Vilniaus būsimieji kandidatai į deputatus: generolas Vitkauskas ir kažkoks Stimberis ar Stimburys...

– Mes gavome kvietimus, dalino Šlevinskis Vincė, tas, kurs už piemenį pas Saudargą buvo. Gal ir tave ėleis, esi su gimnazisto kepure...

Einam. Prie įėjimo parodžiau gimnazisto pažymėjimą. Kažkoks vyras, pusiau kariškai, pusiau civiliai apsirėngęs, su kabūru prie diržo, patikrinęs pažymėjimą, paklausė:

Kazys Kedaitis

– Jau prasidėjo po atostogų mokslo metai. Kodėl nesimokai?

Aš atsakiau, kad noriu pamatyti gyvą generolą... Visi, stovėję prie įėjimo – du vyrai ir moteris – nusijuokė: "Gal ir iš tikrųjų su būsimuoju generolu šnekamės". Tiesiai nuo durų ir nudrožiau prie scenos. Kamputyje, iš kairės buvo laisva vieta pirmame suole, tai ir atsisėdau. Kažkoks kariškis atėjo sėstis į paliktą laisvą vietą, bet manęs nenuvijo, tik liepė susispausti. Taip susispaudęs ir likau "linksmajai" pasakojimo daliai. Kažkas kalbėjo iš apskrities, iš valsčiaus. Pasisakė ir žydelis, buvęs fotografas, dabar pasidaręs partijos "valkomo" sekretoriumi, kuris sakėsi, kad dabar, jis, laisvai galės "už rankų čiuPINĖTIS" su generolu Vitkausku ir profsajungų vadu Stimburium. Ir štai pirmasis valkomo sekretorius (prisiminiau, kaip jis ruošdavosi fotografuoti ir sakydavo "paukščiukas išlėks") žodį suteikė "generolui, draugui Vitkauskui", visai rimtai, iš didelės pagarbos jam ir publikai, tuo pačiu ir man, žemai nusilenkęs.

Generolas V. Vitkauskas, apžvelgęs tarptautinę padėtį, pasakė, kad Lietuva pasirinko geriausią savo kelią – laisvą respublikų sąjungą – TSRS. Jai jokios politinės – Berlyno, Romos ir Tokijo – ašys, nacistiniai, fašistiniai ir samurajiški susivienijimai – nebaisūs. Lietuvos kariuomenė įsijungė atskiru tautiniu junginiu į Raudonąją armiją, kuriai joks Želigovskis ar Rydz-Smiglis su savo ultimatumais daugiau negrasins. Generolas žemaičius užtikrino, kad jei jie iškels jo kandidatūrą rinkimams į Sąjungos Aukščiausiąją Tarybą ir ją išrinktų deputatu, padarys viską, kad Lietuvos žmonės būtų tikri dėl savo pačių ir savo vaikų ateities. Beveik ir klausimų Vitkauskui nebuvo, išskyrus

tai, kiek laiko Lietuvos kariuomenės nariui reikės laiko tarnauti ir kur. Atsakė, kad tarnaus Lietuvoje, o laiko klausimą išspręsime Aukščiausios Tarybos sesijų metu.

Savo pasisakymą Lietuvos profsajungų vadas J. Stimburys pradėjo tuo, kad jau nuo pat pirmųjų "laisvės" dienų, kada Lietuvos darbo žmonių nuvertė "išnaudojus", jų gyvenimas žymiai pagerėjo. Tuo pirmiausiai rūpinosi masiškiausia darbo žmonių bendruomenė – profesinės organizacijos. Jų dėka, kaip aiškino kalbėtojas, mėsos kombinuose buvo išaiškintas sabotazas: paskerstų kiaulių oda nebuvo nulupama, o paliekama prie riebalų sluoksnių. Dėl to kiek nueidavo niekais odos, reikalingos avalynei, portfeliams ir kitokiems buitiniams reikmenims gaminti...

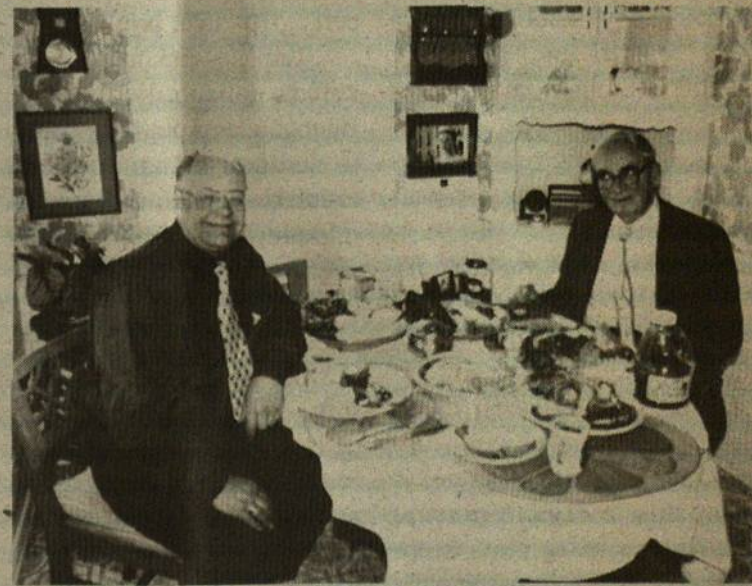
Salėje žmonės sušnibžda, pagyvėja, kad iš kiaulės odos žmonės gaminę tik balnus arklams. O batai iš kiaulės odos praleidžia vandenį. Tai ne batai, o prietaisas vandeniui kolti iš purvo... O valgant šutintas bulves su spirgais, gali žmogus net liežuvį nuryti... Taip ir nebelieka kiaulės odos batams...

Štai pakyla pagyvenusi valstietė:

– Pons drauge, sakykit, kur dingo kartūnas? Visą savaitę vaikštai, lauki, lauki, eilėse nuo pusnakčio. Atidaro duris – nėra. Pardavėja teisinasi, kad krautuvė jau visą savaitę negavo.

Tiesiai šviesiai šnekant, laukuviškai nesuprato sovietinio profsajungų šulo skelbiamo gyvenimo pagerėjimo, nušvitus "stalininei saulei" Medvėgalio ir Dievyčio krašte.

(Pabaiga – kitame numeryje)

Dokumentinių filmų kūrėjas Algirdas Tarvydas (kairėje) – svečiuose pas rašytoją Algirdą Gustaitį.

TRISDEŠIMT SEPTINTASIS

"Dirvos" novelės konkursas
Skiriamos DVI PREMIJOS:

pirmoji – 500 dolerių,
antroji – 300 dolerių,

iš A.†A. SIMO KAŠELIONIO

palikimo, kurį tvarko Korp! Neo-Lithuania
vyr. valdyba

Tema: Autoriams suteikiama neribota teisė patiems pasirinkti novelės temą, turinį ir pobūdį. Paskutinė rankraščių įteikimo data – 1999 metų spalio 1 d. (pagal pašto antspaudą).

Rankraščius siųsti šiuo adresu:

Dirva, Novelės konkursas,
P.O. Box 19191
Cleveland, Ohio 44119-0191

Konkurse kviečiame dalyvauti visus lietuvių rašytojus, gyvenančius Lietuvoje, JAV ar bet kurioje kitoje valstybėje.

Paruošimas: Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti perrašyti rašomąja mašinėle arba kompiuteriu ir pasirašyti slapyvardžiu. Tą patį slapyvardį užrašykite ant priedamo užklijuoto vokelio, kuriame įdėta autoriaus tikroji pavardė, adresas ir telefono numeris. Tik laimėjusių vokeliai bus atidaryti. Nepremijuoti rankraščiai grąžinami tik autoriams prašant, jų nurodytu adresu.

Vertinimo komisija paprasta balsų dauguma sprendžia, ką premijuoti.

Garsusis lietuvių daktaras Jonas Adomavičius.

ŽMOGAU, IŠ KUR TU?

Noriu pasidalinti mintimis su skaitytojais apie žmogaus gyvenimą. Kai mano gyvenimas slenka į saulėlydį, įvairios mintys skraido ir reikalauja atsakymo į iškilusius klausimus. Per gyvenimą mėtytas ir vėtytas, atsiradau tokiuose Lietuvių namuose, kuriuose likimo įvairiais būdais išblaškytos irgi atsirado keturios našlės. Bedirbant su jomis ir jas bestebint, kilo įvairių minčių. Kas jos? Iš kur jos atsirado? Kas jas verčia čia maišytis kitiems po kojų? Kiekviena iš jų yra skirtinga ne tik išvaizda, bet ir būdu. Tikrai dvi, kitų vadinamos dvynukėmis, yra panašios, tačiau jos nėra tikros dvynukės. Betiriant jų kilmę ir jų gimines paaikšėjo, kad jos abi yra gimusios miške.

Mums yra labai gerai žinomas lietuvių prisirišimas prie miško, jų santykiai su mišku su gamta bei aplinka. Atrodo, kad jos abi yra vienos iš paskutiniųjų, palikusios mišką ir įsijungusios į modernų lietuvišką gyvenimą. Pirmiausia pastebėjau jų labai tamprų ryšį su grybais. Kokį maistą begamintų vis, sako, reikia grybų. Mat po gimimo paguldytos ant samanų ir pirmą kartą atmerkusios akis, jos pamatė raudoną kepuraitę su baltais taškeliais – besišypsantią musmirę. Kiek toliau – pasipūtęs storulis, rimtai nusiteikęs baravykas, lyg tai stovėdamas sargyboje, saugojo kūdikį, kad bežaisdami kiškiukai ar voverytės nesužeistų naujagimio. Toji meilė gamtai, gėlėms ir medžiams ir dabar veda jas į mišką. O pamačiusios raudo-

nas ar mėlynas uogas, jos nepraeina nepalietusios.

Tautosaka irgi gražina į tą praeitį, kada broliukai buvo vadinami Ažuoliukais, Beržiukais, Uosiukais, o sesutės – Liepomis, Drebulėmis, Pušimis ir Eglėmis. Pagal visus tuos įrodymus lieka tik viena išvada: žmogus yra kilęs ar išsivystęs iš medžių. Ponas Darvinas bekeliaudamas pamatė iškrypusį stambų vyrą, kiek panašų į gorilą, ir nutarė, kad visi žmonės kilę iš beždžionės. Mes visi gal esame sutikę šen ar ten "gorilą", bet negalime sakyti, kad žmogus – kilęs iš beždžionės. Pasakykite, kiek jūs matėte panašių į šimpanzų ar orangutangų? Nė vieno!

Mes medžių stadijoje gyvenome taikoje vieni su kitais. Dievas, pasodinęs medį, pasakė: "Dauginkitės ir pripildykite žemę". Taip medžiai ir padarė. Jiems nerūpėjo vaikų auginimas. Dievas jais pasirūpino, nes tuo laiku dar neturėjo per daug darbo. Medžiams irgi buvo gerai, nereikėjo vaikų maitinti, išdykėlių bausti ir mokyti gyvenimo. Negalima įsivaizduoti Ažuolo, pasigriebusio Ažuoliuką ir plojančio su šaka per užpakalį, ar paėmusio šakę mėšlo ir maitinančio savo ainį, užpilančio kibirą vandens ant jo šaknų.

Medžiai gražiai sugyveno ir su kaimynais. Nebuvo girdėti, kad koks Beržas, beglamonėjantis Liepą, ją užsmaugtų. Tokie dalykai atsirado daug vėliau, kai iš medžių ponis Evoliucija padarė

Jonas Kardokas

žmogų, kuris, pasirodo, nepaveldėjo visų gerųjų medžio savybių.

Dievui pasidarė per daug darbo. Tada Jis davė žmogui laisvę, leido jam judėti iš vienos vietos į kitą, bet už tai paliepė patiems auginti vaikus. Priedo dar pridėjo maišiuką įvairių taip vadinamų nuodėmių: "Nedaryk to, neperženk šito, neužkabink kaimynų" ir t.t. Tad žmogus brangiai sumokėjo už tą judėjimo laisvę. Bet jo prisirišimas prie savo senolių – medžių liko labai stiprus. Jis pasiliko gyventi miške, naudo- josi jo gėrybėmis.

Viena ponis iš Amerikos lankėsi Lietuvoje. Ją nuvezė į kaimą, nes norėjo parodyti, kaip ten gyvena kai kurie kaimo vaikai. Nuėjusi pamatė lovoje gulintį Drebulę – visiškai be lapų ir drebančią ne nuo švelnaus vėjelio, bet nuo "pilstuko". O keletas Drebulių purvinomis kojomis pasieniais slankiojo.

Norėčiau paneigti dar vieną neteisingą pasaką, atėjusią iš žydų. Esą Dievas žmogų sutvėrė iš molio pagal savo paveikslą. Įsivaizduokite tą, viską galintį, viską žinantį ir daug išmanantį visų tvarinių Tėvą, besiterliojančią su šlapiu molio. Nesamone! Žmogų padarė iš medžio! Išdrožinėjo, kaip ir mes, pamėgdžiodami Dievą. Jį drožinėjame iš medžio pagal mūsų pavidalą. Juk niekas nelipdo Dievo iš molio! Iš molio daro švilpynes, paukščiukus ir mažus gyvulėlius, bet ne Dievą. Matyt, Dievas žydams daugiau pažadėjo. Todėl ir jų visi medžiai pasikeitė į žmones, palikdami vien tik dykumas, be krūmų, tik su šiek tiek molio. Tai tokiose sąlygose ir atsirado ta nesamone apie žmogaus kilmę iš molio.

Dabar grįžkime atgal į

miškus ir juose gyvenančius jų ainius – žmones. Jie gyveno, kaip jau minėjau, taikoje: vyrai parūpindavo maisto, mergaitės prižiūrėjo ugnį, kad neužgestų, nes ant jos ir virė ir kepė, prie jos ir šildėsi. Moterys augino vaikus ir globojo vyrus. Su gamta santykiai buvo geri. Dienomis jais rūpinosi saulė, naktimis – mėnulis. Kai pamatydavo ką nors išklystantį iš nustatyto kelio, pasiūsdavo perkūną jiems pabarti. Taip viskas gerai vyko per daug milijonų metų.

Prieš kokį tūkstantį metų iš Pietryčių kažkas atnešė naują mokslą, kilusį iš žydų ir tokius svetimus pasakojimus kaip "Rojus", "Adomas ir Ieva", "Kainas ir Abelis". Prisiklausęs tų pasakų, Lietuvos karalius Mindaugas paliko mišką ir pradėjo naują gyvenimo būdą. O jo brolis, irgi

primokytas tų istorijų, panoro karaliauti ir kaip Kainas užmušė savo brolį Mindaugą. Taip ir atsirado pirmoji brolžudystė Lietuvoje. Ligi to laiko brolis mylėjo brolį, lietuvis lietuvi ar net ir prūsėlį. Jokių muštynių, jokių žudynių iki to laiko nebuvo.

Po visų tų įvykių per daug tūkstančių metų dar vis atsiranda vyrų, įsivaizduojančių, kad jie yra medžiai. Jie barsto sėklas į visas puses ir mano, kad jų vaikus ponas Dievas globos. Tačiau žmogiškoji valdžia verčia taikytis prie šių naujųjų laikų papročių ir išlaikyti savo vaikus. Tad ne tik vyrai, bet ir moterys bando grįžti į medžių būklę.

Štai mano išvada: mes – taikūs žmonės, kilę iš savo protėvių – taikių medžių, norime gyventi taikoje su savo šeima, savo tauta ir savo kaimynais. Amen!

ILLINOIS VALSTIJOS GUBERNATORIAUS G. H. RYAN SVEIKINIMAS

STATE OF ILLINOIS

Proclamation

Whereas, the ethnic media of Illinois have a long and proud tradition in the state; and

Whereas, the influence of Illinois' ethnic media has been invaluable in providing information about current events and other pertinent issues directly to the communities they serve; and

Whereas, the many ethnic programs and publications available to the public provide and invaluable service by recording the cultures, traditions, language and heritage of individual ethnic groups; and

Whereas, the ethnic media have worked diligently to maintain their programs and publications, often relying on limited resources and staff; and

Whereas, the ethnic media of Illinois should be commended for their dedication to providing services that have a positive impact on a number of cultures; and

Whereas, the Governor's Office of Ethnic Media is hosting a reception in honor of Ethnic Media Day at the James R. Thompson Center,

Therefore, I, George H. Ryan, Governor of the State of Illinois, proclaim July 22, 1999 as ETHNIC MEDIA DAY in Illinois.

George H. Ryan
Governor

Paminklas žymiajam visuomenininkui Juozui Bačiūnui Lietuvių Tautinėse kapinėse Čikagoje. Šalia jo – žurnalistas Edvardas Šulaitis

Lietuvių bendruomenės atstovai remia Illinois valstijos gubernatoriaus George H. Ryan planą – "Illinois First". Iš gubernatoriaus įstaigos gautoje nuotraukoje: Robert Mitzner ir Carole Balzekas.

VERTA APLANKYTI

Kultūros renginių tvarkaraštis

Sudarė Gerardas Juškėnas

• Rugpjūčio 12 d. 9:30-11:30 v.r. ir 1:30-3:30 v.p.p. – nemokamas vaikų regėjimo ir suaugusių glaukomos patikrinimas. Preschool Vision & Adults Glaucoma Screening. Cleve Sight Ctr., 1909 East 101 St. Tel. 216/791-8118, ext. 277.

• Rugpjūčio 13 d. 9-11 v.r., pradedant kas valandą – valties irklavimas ežere. Canoe Paddle. Hinckley Reserv. ežeras. Kaina \$5. Registruotis tel. 440/248-2326.

• Rugpjūčio 13 d. 7:30 v.v. – Šikšnosparniai – Bats. Nature Ctr. at Shaker Lakes. Iškyla į Metroparkų South Chagrin Reserv. Look About Lodge. Tel. 216/321-5935.

• Rugpjūčio 13 d. 7:30-9 v.v. – Šeimų vakaras prie laužo. North Chagrin Reserv. prie Nature Education Bldg. Sunset Ln. iš Rt. 91 (SOM), Mayfield Vlg. Tel. 440/473-3370.

• Rugpjūčio 14 d. 10 v.r. – 3 v. p.p., pradedant kas valandą – valties irklavimas ežere. Canoe Paddle. Hinckley Reserv. ežeras. Kaina \$3. Registruotis tel.: 440/248-2326.

• Rugpjūčio 14 d. 1-3 v.p.p. – žvaigždžių ir planetų

atradimai. Discovery Table Stars & Planets. North Chagrin Reserv. prie Nature Education Bldg. Sunset Ln. iš Rt. 91 (SOM), Mayfield Vlg. Tel. 440/473-3370.

• Rugpjūčio 15 d. 7-9 v.v. – po poros mylių iškylos – pusryčiai parke. Breakfast in the Park. North Chagrin Reserv. Sunset Ln. iš Rt. 91 (SOM), Mayfield Vlg. Registruotis tel. 440/473-3370.

• Rugpjūčio 16 d. 8 v.v. – Puerto Rico & Florida. Dick Gold vaizdai iš Puerto Riko ir Floridos pajūrių ir gamtos. Cleve Metroparkų rytinio foto klubo sueiga. Mielai laukiamė svečių. North Chagrin Nature Ctr. Sunset Ln. iš Rt. 91 (SOM), Mayfield Vlg. Tel. 440/473-3370.

• Rugpjūčio 17 d. 9:30-11:30 v.r. – jaunų širdžių poros mylių iškyla. Hiking for the Young at Heart. Brecksville Nature Ctr. iš Rt. 82 (Chippewa Rd.), Brecksville. Tel. 440/ 526-1012.

• Rugpjūčio 17 d. 10-11:30 v.r. – vienos mylios iškyla senoliams. Senior Seekers I. North Chagrin Reserv.

Strawberry Picnic Area parking lot. Sunset Ln. iš Rt. 91 (SOM), Mayfield Vlg. Tel. 440/473-3370.

• Rugpjūčio 19 d. 2-3:30 v. p.p. – nemokama paskaita apie cukraligę. Understanding Diabetes. Lutheran Hospital auditorium Lobby, 1730 West 25 St. Reserv. tel. 216/363-2001.

• Rugpjūčio 20 d. 7:30-8:30 v.v. – filmas apie vana-gus. Movie Night Hawks Up Close. Nat'l. Audubon Soc. filmas. North Chagrin Nature Ctr. Sunset Ln. iš Rt. 91 (SOM) Mayfield Vlg. Tel. 440 / 473-3370.

• Rugpjūčio 20 d. 7:30-9 v.v. – Brandos Lighter vaizdai iš Australijos parkų. Images of Australia. Emerald Necklace Marina, 1500 Scenic Park Dr. Rocky River Reserv. Tel. 440 /734-6660.

• Rugpjūčio 21 d. 10 v.r. – 12 v. – laukinės gėlės vasarą. Summer Wildflowers. Poros mylių iškyla. Brecksville Nature Ctr. iš Rt. 82 (Chippewa Rd.), Brecksville. Tel. 440/ 526-1012.

• Rugpjūčio 21 d. 8:30-

10 v. v. – astronomija. Inside -Outside astronomy. Po pašnekesio viduje bus iškyla, skirta žvaigždžių stebėjimui. North Chagrin Nature Ctr. Sunset Ln. iš Rt. 91 (SOM) Mayfield Vlg. Tel. 440/473-3370.

• Rugpjūčio 22 d. 6-7v.v. – vasaros koncertas parke.

Summer concert series. Roy Hurd kūriniai. South Chagrin Reserv., pievoje prie Look About Lodge. Miles Rd. į rytus nuo Rt. 91 (SOM), Bentleyville. Tel. 440/247-7075.

• Rugpjūčio 24 d. 7-9:30 v.v. – plūduriuojančios baidarės. Hot August Night Kajak Float. Hinckley ež. atradimai. Vietų skaičius – ribotas. Mokestis: \$15. Registruotis tel. 440 /341-3152.

Pranešu giminėms, draugams ir pažįstamiems, kad liepos 17 d., Stuart, Floridoje mirė mano mylimas Tėvelis

A.†A. JUOZAS JUŠKA

Velionis gimė 1905 m. sausio 10 d., Gelažių kaime, Vadoklių valsčiuje, Panevėžio apskrityje. Į JAV atvyko 1949 metais. Gyveno Detroite, Michigan valstijoje. 1986 m. persikėlė gyventi į Stuart, Floridą.

Velionis buvo ilgametis tautininkas.

Liko giliai liūdinti duktė VIDA JUŠKAITĖ-MATULIENĖ, gyvenanti Stuart, Florida, sūnėnai ALGIMANTAS, GINTARAS ir LINAS JUŠKOS su šeimomis, gyvenantys Detroite, bei daug giminių Lietuvoje.

Velionis buvo pašarvotas R.G. & G.R. Harris laidotuvių namuose, Livonia, Michigan. Liepos mėn. 24 d. po gedulingų šv. Mišių Dievo Apvaizdos bažnyčioje, Southfield, Michigan, buvo palaidotas Holy Sepulchre mauzoliejuje, kuriame ilsisi prieš 29 metus palaidota jo žmona a. a. MARIJA JUŠKIENĖ.

Nuoširdžiai prašau visus prisiminti savo maldose mano mylimą Tėvelį ir Dėdę.

Liūdinti duktė Vida

Skautiški užkandžiai Giraitėje.

G. Juškėno nuotr.

Įvairenybės

GOLFAS MĖNESIENOJE

Ar esate geras golfo žaidėjas? Pabandykite jį žaisti naktį. Muškite "naktinį" kamuoliuką į tolumoje spindinčią žalią pievelę, žaisdami mėnesienos golfą. Kaina – \$15. Registruokitės iš anksto: Little Met Golf Course, Rocky River Reserv., tel. 216/ 941-9672 arba Shawnee Hills Golf Course, Bedford Reserv., Tel:440/232-7184. Golfuoti pradedama nuo 9:15 val. vakaro. Ger.J.

A.†A. BARBARAI BLINSTRUBIENEI

mirus, užuojautą reiškiame Jos vyrui, mūsų bendraminčiui TEODORUI BLINSTRUBUI ir kitiems artimiesiems.

*Bronius ir Agutė Dūdės
Antanas ir Liucija Mažeikos
Karolis ir Elena Milkovaičiai
Jonas ir Julija Petroniai
Juozas ir Gražina Raibiai
Ramūnas ir Irena Bužėnai
Rūta Sakienė*

Los Angeles, CA

Mielam mūsų Kolegai, Korp. Neo-Lithuania filisteriui

A.†A. JUOZUI ŽVYNIUI

iškeliavus pas Dievą Tėvą į Jo Namus, liūdesyje likusius – velionio žmoną LEOKADIJĄ, dukteris RIMĄ ir VIDĄ, bei jų šeimas ir kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir liekame liūdėti.

*Algis, Violeta, Aleksas, Liana Modestai
Edas, Regina, Saulius, Lina Modestai
ir Genovaitė Modestienė*

Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos Tarybos nario

A.†A. JUOZO ŽVYNIŲ

netekus, velionio žmoną LEOKADIJĄ, dukras RIMANTĘ ir VIDĄ, jų šeimas ir kitus artimuosius nuoširdžiai užjausdama, Jų skausmu dalinasi visa Tautinė sąjunga.

*Amerikos Lietuvių
Tautinės sąjungos valdyba*

MŪSŲ MIESTE IR JO APYLINKĖSE

RENGINIŲ KALENDORIUS

• RUGPJŪČIO 22 d. – Lietuvių klubo gegužinė Amerikos italų klube, toje pačioje vietoje, kaip ir 1998 m. Įvažiavimas iš Euclid g.

• RUGPJŪČIO 27 d. – Lietuvių kultūros darželių vakaras Gwin Estate sodyboje.

• RUGSĖJO 4-5 d. – metinės ŠALFASS golfo žaidynės vyks "The Reserve at Thunder Hill", Madison, OH. Rengia Klyvlendo Lietuvių golfo klubas.

• RUGSĖJO 11 d. – "Tėvynės garsų" radijo programos 50 metų jubiliejus: banketas, minėjimas, koncertas.

• RUGSĖJO 11-12 d. – metinės Šiaurės Amerikos baltijiečių ir lietuvių lengvosios atletikos pirmenybės. Cuyahoga Community College, Parma, OH. Rengia Klyvlendo LSK "Žaibas".

• RUGSĖJO 25 d. – "Vo-

lungės" moterų choro koncertas. Rengia vyresniųjų skaučių "Židinys".

• SPALIO 9-10 d. – Lietuvių dienos, skirtos 100-osioms V. Kudirkos mirties metinėms. Rengia LB apylinkės taryba.

• SPALIO 16 d. – Baltijiečių bendravimo vakaras Lietuvių namuose. Rengia Klyvlendo Baltijiečių komitetas.

• SPALIO 30-31 d.d. – Ateitininkų metinė šventė.

• LAPKRIČIO 14 d., nuo 11:30 v.r. iki 3:30 v.p.p. – šv. Jurgio parapijos rudens festivalis.

• GRUODŽIO 18-19 d. – šv. Jurgio parapijos kalėdinių kepinų pardavimas.

• GRUODŽIO 24 d., 9:30 v.v. – bendros Kūčios šv. Jurgio parapijos salėje.

* * *

"TĖVYNĖS GARSŲ" JUBILIEJUS

Rugsėjo 11 d. 6:30 v.v. Klyvlendo (Cleveland, OH) Lietuvių namuose rengiamas "Tėvynės garsų" auksinio jubiliejaus minėjimas. Jo metu dalyviai bus vaišinami skaniais pietumis, veiks nemokamas baras, bus sveikinimai ir koncertinė dalis, skambės pramoginė ir šokių muzika.

Stalus 10 asmenų ar vietas (30 dol. –asmeniui) užsi-

sakykite pas Danutę Dundurienę: 17830 Windward Rd., Cleveland, OH 44119, tel.: (216) 531-0284 arba Albina Bakūniene – 351 Blissfield Dr., Willowick, OH 44094, tel.: 440 943-5948.

Čekius rašykite "Tėvynės garsai" vardu. Atsiskaityti iki rugsėjo 1 d.

Komitetas

Dievo Motinos Nuolatinės pagalbos parapijos klebonas G. Kijauskas aukoja šv. Mišias Lietuvių sodyboje.

Šv. Mišių dalyviai Lietuvių sodyboje.

D. Čipkienės nuotraukos

"DIRVAI" AUKOJO

I. Kriaučiūnienė, B. R., IL 300
ALTS St. Petersburg skyrius –
a.a Juozo Žvynio atminimui 100
Korp Neo Lithuania Floridos sk.
a.a Juozo Žvynio atminimui 50
P.J.Buchas, Oak Lawn, IL 42
S. Petrušaitis, Racine, WI 30
B.Paprockas, Glendale NY 25
B. Steponis, Seven H., OH 25
Justinas Liaukus, Elhurst, IL
(pomirtinė auka) 20

D.Januta, Berkeley, CA 20
A.Juozaitis, Cleveland, OH 20
S.Abraitis, Mt. Pleasant MI 15
A.Kukučionis, Tinley Pk., IL 15
O.Mitinas, Port Orange, FL 15
R.Šležas, Dorchester, MA 15
V.Vaikutis, Stamford, CT ... 15
E.Vincent, Vancouver, WA 15
Rev.V.Volertas, Maspeth NY 15
G.Žemaitis, Cleveland, OH 15
O.Žolynas, Ormond B. FL 15

A.Bukšnis, E. Lansing MI 10
M.Itomlenskis, Clev., OH 10
Rev.V.Kriščiunevičius,
Warren, MI 10
E.Lawrence, Sylmar, CA 10
Dr.G.Sabataitis, Parma, OH 10
S.Skirmantas, SantaMon. CA 10
E.Steponavičius, Richmd.OH 10
G.Kazėnas, Lemont, IL 2

Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame

Ieškome patyrusios
slaugės
invalidai prižiūrėti.
Turi turėti teisę
vairuoti automobilį.
Siūlykite
Jurgiui Šembergui
tel. 216-486-4429

The World is Changing!

Can you afford not to have Internet Access?
Xcelnet offers you One full Year of Unlimited Internet
Access for \$125 with this ad. Web Hosting Starts at
19.95 / month.

Call now 216-382-9033

You will be online today. Guaranteed. Tired of busy signals?
Excellent Service. Free E-Mail & Web Space.

SUPPORT IN LITHUANIAN AVAILABLE

Don't have a computer? We have new and refurbished
systems starting from \$399.

Monitors and Printers available.

Rita Staškutė-Žvirblienė

Born To Travel

26949 Chagrin Blvd. #103 (Ohio Savings Building)
CLEVELAND, OH 44122

Tel: (216) 831-5530 & (800) 366-9980

Fax: (216) 831-5028

KELIONĖS LIETUVA – 1999

Visi skrydžiai – geriausiomis kainomis

Atstovaujame FINNAIR, SAS ir kitas oro linijas.

Bendradarbiaujame su "Lietuvos avialinijomis".

MATAS REALTY

Rita P. Matienė • Broker • Savininkė
State Certified Real Estate Appraiser – Įkainuotoja
Profesionalus pataravimas perkant-parduodant namus ir namų įkainavimas

V. R. MATAS

Visi teisiniai pataravimai

Vytas R. Matas • Attorney-at-Law • Advokatas

17938 Neff Rd. Cleveland, OH 44119
(216) 486-2530

2412 Cedarwood Rd. Pepper Pike, OH 44124
(440) 473-2530

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES
available worldwide

EXPERTS ON TRAVEL
TO EAST EUROPE

passports • visas • prepaid tickets

SERVING OUR COMMUNITY
FOR OVER 35 YEARS

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

DIRVA

LOS ANGELES LIETUVIŲ RENGINIŲ KALENDORIUS

• RUGSĖJO 5 d., sekmadienį, 12:00 v. – Tautos šventė. Kartu rengiamas ir Lietuvos prezidento Antano Smetonos 125 metų gimimo ir 55 metų mirties paminėjimas – akademija. (Rūta Sakienė)

• RUGSĖJO 12 d., sekmadienį, 12:00 v. – Šaulių gegužinė. (Kazys Karuža)

• RUGSĖJO 26 d., sekmadienį, 12:00 v. – radijo vokalėdėlės metinis banketas.

• SPALIO 2 d., šeštadienį, 11:00 v.r. iki 7:00 v.v. – Lietuvių dienos.

• SPALIO 3 d., sekmadienį, 11:30 v.r. iki 4:00 v.v. – Lietuvių dienos.

• SPALIO 17 d., sekmadienį, 12:15 p.p. – akademinio skautų sąjūdžio metinė šventė. Teirautis: Gediminas Leškys, tel. 818 883-1718.

• SPALIO 31 d., sekmadienį, 12:15 v.p.p. – ateitininkų meno paroda. (Ignas Ban-

Nuomuojamas butas
su 2 miegamaisiais
kambariais (apie
1000 kv. pėdų plotu)

Skambinkite:
Jurgiui Šembergui
tel. 216-486-4429

džiulis)

• LAPKRIČIO 7 d., sekmadienį, Tautiniuose namuose – Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos ir jos Los Angeles skyriaus 50 metų veiklos sukakties paminėjimas Tautiniuose namuose. (Rūta Sakienė)

* * *

Jonas Šalna

MANO NAMAS

Kubilas duonos kertėj:

– Čia mūsų namai!
Už lango saulės šviesa,
Dienų saulėtų skals.
O pakalnė auga javai,
Ir į žemę krenta grūdai.

Ant kalno stovi ramiai
Sustatyti mūsų namai.
Čia gyvenimo centras
Ir mūsų tvirtovė,
Atremta į dangų ir kraują.
Čia gyvena kartu ir dievai, ir senovė
Ir varpai ramybę pranašauja.

Prie širdies žemė glausta.
– Čia nuo amžių mūsų vieta.
Čia gyvena kaip broliai visi.
Čia mūsų pėda kiekviena
Kelioja gyvybės keliu.
Skaidrinam dangų virš savo galvos,
Čia – dangus Lietuvos.

Žvaigždynas skrieja kažkur,
– Mus neša pasaulio glėbys.
Mums skirta gražiausia vieta!
Aplinkui save apsidairom:
Laimė prie kojų tvirta!

Iš aukštai prabyla tyla:
– Jums dovanota žydra mėlynė
Ir viskas, ką turi dangus.
Paliksit žemėj mažyčius turtus,
Pasaulis sudegs,
O jūs angelų prisisegsit sparnus.

TEŠVIEČIA LAISVĖ

Iškelkim šviesą virš kalnų aukštai,
Lai pasaulis mato, kaip plazda širdis,
Kaip laisvė banguoja virš mūsų kalvų,
Tesprunka šalin mūsų laisvės vagis.

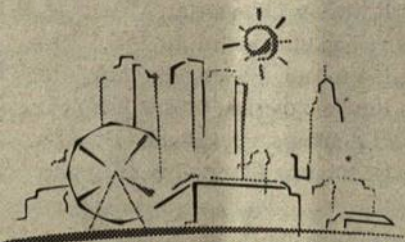
Lai vėliavos plakas aukštai virš kalnų,
Diena teskandina tamsą nakties,
Tešviečia aušra ir dangui, ir žemei,
Ir šviesa neužmiega, pakilus anksti.

No Matter Where In The World You're From, You'll Feel At Home.

MULTICULTURAL DAY AUGUST 15 AT THE OHIO STATE FAIR

The Ohio State Fair is proud to highlight our state's multicultural diversity at a special daylong celebration. Enjoy Free music and dance entertainment representing many nationalities on the Ohio Stage. Plus, you can sample delicious treats from all corners of the globe at the International Food Pavilion in the Marketplace building. So no matter where you're from, you'll find one of the hottest shows this summer at the Ohio State Fair.

OHIO STATE FAIR

August 6-22

www.ohiostatefair.com

Concert Hotline:
614-644-3247 or
1-877-OHO-FAIR

TAUPA
LITHUANIAN CREDIT UNION

1984 - 1999

15

YEARS OF EXCELLENCE

**SAVI
PAS SAVUS!**

XXXXXXXXXXXX

KVIEČIAME

VISUS

I

TAUPĄ!

TELEFONAS 216.481.6677 <> E-MAIL TAUPA@AOL.COM

767 EAST 185th STREET CLEVELAND OHIO 44119

DARBO VALANDOS: antradienį, trečiadienį

ir ketvirtadienį ----- 9:00v.r. - 4:00p.p.

penktadienį ----- 9:00v.r. - 6:00p.p.

šeštadienį ----- 9:00v.r. - 12:00p.p.

sekmadienį parapijoje ----- 11:00v.r. - 12:00p.p.

Kiekviena tauponoji sąskaita, federalinės valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts,
Mufflers, lube oil and Filter

• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm

Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 200 th St.

Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119

36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095

Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama,
telkianti jaukią atmosferą lūdesio valandoje.
Didelė alkštė automobiliams pastatyti.